

ararteko

Herriaren Defendatzailea · Defensoría del Pueblo

Ararteko erakundearen jarduera kopurutan 2023

Lan hau [Creative Commons Aitortu 4.0 Nazioartekoa](#) (CC BY 4.0) lizentziapean dago

Formatuak eta edizioak:

Honekin batera argitaratua: [Eusko Legebiltzarrarentzako urteko txostena 2023](#) (ISSN-e 2255-4939)

Gaztelaniazko edizioa: [La actividad de la institución del Ararteko en cifras 2023](#)

Arartekoaren argitalpenak eskuratzeko:

- [web](#)
- [posta elektronikoz](#) eskatuz
- aurrez aurre gure hiru bulegoetako batean, idatziz (Prado 9, 01005 Vitoria-Gasteiz) edo telefonoz (945 13 51 18)

ARARTEKO

Vitoria-Gasteiz, 2024

Diseinua eta maketazioa: Editorial MIC

ARARTEKO ERAKUNDEAREN JARDUERA KOPURUTAN 2023

1. Oharrak eta datu orokorrak

Estatistikazko kapitulu honetan barrena, Ararteko erakundearen jardueraren ikuspegi orokorra eskaintzen ahaleginduko gara, zifratan. Horrela, erakundeari bide ezberdinak erabiliz egin dizkioten kexei buruzko datuak bereiziko ditugu, baita zuzeneko arretarako hiru bulegoen jarduera ere, euskal herri-administrazio bakoitzari dagozkion kexen gaineko datuak bilduko ditugu, eta horiek lurraldeen arabera nola banatuta dauden eta prozeduraren zein fasetan dauden adieraziko dugu.

Era berean, euskal herri-administrazioak Arartekoarekin lankidetzan zenbateraino aritu diren jakiteko informazioa ematen da.

Kapitulu honetan beste atal bat sartu dugu, alegia, erakundera etortzen diren pertsonen profilari buruzkoa, baita inkestetan gure lanaz ematen diguten iritzia ere.

Laburbilduz, informazio sistematizatu horren bidez, kapitulu honetan 2023ko jarduerari buruzko informazio kuantitatibo guztia agertzen da.

Arartekoak garrantzizkotzat jotzen du jardueren kontzeptu zabalaren barruan bi alderdiok ikusaraztea: batetik, herritarren erreklamazioen esparruan egiten duen lana, hau da, kexak eta aholkularitza hainbat modalitatetan, eta, bestetik, bestelako jarduerak, politika publikoak ebaluatzeko egiten direnak, eta, beraz, Arartekoan eskuarki planteatzen diren kasu konkretuez harago doazenak.

Horretarako, hainbat tresna erabiltzen dira, denak ere lan-arlo bakoitzaren urteko jarduera-planean egituratuak: bilerak administrazioekin, bilerak gizarte zibileko elkarteekin eta erakundeekin, ikuskapen-bisitak eta ofiziozko jarduerak.

Arartekoak 2023an egin duen jardueraren zenbakizko gutxi gorabeherako datuak estatistikari eskainitako kapitulu honetan kontsulta daitezke.

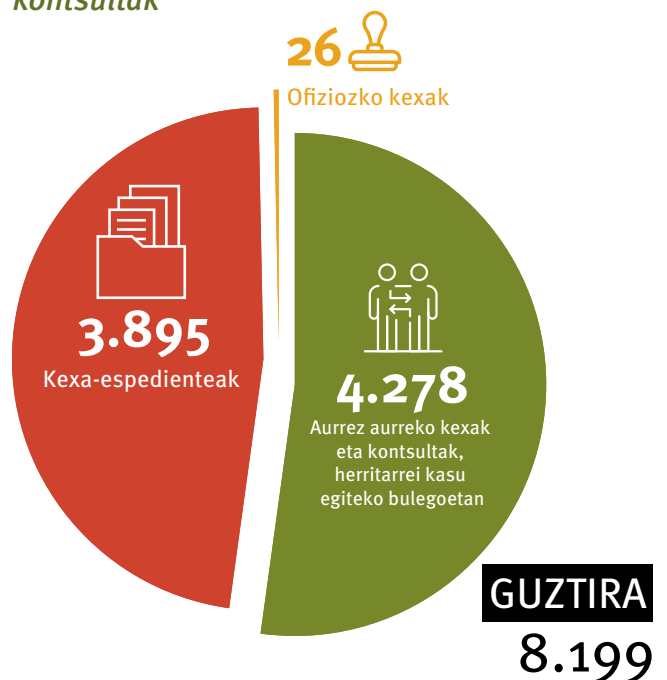
Arartekoaren web orrialdea sendotu egin da euskal herritarrei informatzeko eta haiekin harremanetan egoteko bide bezala;

horren erakusgarri, aurtan 180.000 bisita baino gehiago jaso dira eta 53.000 lagunek baino gehiago erabili dute.

Era berean, Ararteko erakundearen presentzia indartu egin da gizarte-sareetan; horixe egiaztatzen dute, txosten hau ixteko datan, Twitterren 5.300 jarraitzaile baino gehiago, eta Facebookeko orrian ia 1.500 pertsonak jarraitzea Arartekoari.

Oro har, 2023an, herritarrek artatzearekin eta administrazioak kontrolatzearekin lotutako 13.062 jarduera zenbatu dira; zertxobait areagotu da 2022. urteko jardueraren aldean (12.704)

1. grafikoa. Arartekoari 2023an egindako kexak eta kontsultak

2023an barrena herritarrek 8.199 kexa eta kontsulta egin dizkiote Arartekoari eta ofiziozko 26 espediente bideratzen hasi gara.

1. taula.
Arartekoaren jarduera guztiak 2023an

Kexak eta kontsultak	8.199
Informazioa eta aholkuak telefono zerbitzuaren bitartez	5.210
Laneko bilerak administrazioekin eta gizarte erakundeekin	102
Kanpoko jardueretan parte hartzea	56
Nazioarteko eta beste defentsa-erakunde batzuekiko jarduerak	22
Ikuskatzeko bisitak	10
Jendearentzat irekitako jardunaldiak	3
Guztira	13.602

2023. urtean, informazioa eta orientabidea eskatzeko egin diren 5.210 telefono-kontsultari erantzun diegu eta 102 bilera egin ditugu zenbait administrazioekin eta era askotako gizarte-erakundeekin (zehatz-mehatz kontsulta daitezke urteko txostenaren IV. kapituluaren, gizartearekiko harremanei buruzkoa baita).

Gainera, eraginkortasunez parte hartu dugu hainbat ekitaldi, jardunaldi eta gertakizunetan; horiek batik bat administrazioek, gizarte-erakundeek eta defentsa-erakundeek sustatu dituzte, autonomia erkidegoetan, Estatuan eta nazioartean. 2023an, horrelako 91 jardueratan esku hartu dugu. Era berean, aipagarriak dira Arartekoak egindako 22 jarduera: horiek nolabaiteko eragina dute Europan edo nazioartean eta ez dira aipatu adierazitako gainontzeko kontzeptuetan. Horrek guztiak halako arrasto bat ematen du Arartekoak egiten dituen jarduera ugari eta askotarikoen inguruan, batez ere erakunde osatzen duten 28 lan-arloetako arduradunen ekimenez. Horiek zehatzago azaltzen dira II. eta III. kapituluetan, arlo horietako urteko jarduera-planaren berri ematean.

2023an ikuskatzeko 10 bisita egin dira. Horietatik bi nerabe eta gazteentzako egoitza-baliabideetara. Lehenbizikoa, Montaña zentrora egin zen, erakundeak zehazkiago jakin nahi baitzuen zer baliabide dauden sartuta emantzipatzen laguntzeko Trapezistak programan. Bigarrena, berriz, "Arratia", nerabe arau-hausleen gizarte- eta hezkuntza-baliabidera; horrela, Eusko Jaurlaritzako Gazte Justiziaren Zerbitzuko gizarte- eta hezkuntza-baliabideen sarean berezi samarra den zerbitzu horretara hurbildu gara.

Euskadiko zenbait espetxetara ere egin dira bisitak, baita ere Bilboko Gizarte Larrialdietako Udal Zerbitzura, Elejabarri aterpetxera, Apiriku eguneko zentrora eta Berriz baliabidera (kalteberatasun larriko egoeran dauden etorkinei arreta ematera bideratua, Eusko Jaurlaritzako Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailaren Migrazio eta Asilo Zuzendaritzarekin hitzarmena duen EDE Fundazioak

kudeatua). Bisita horien bitartez, haien funtzionamendua, baliabideak eta kudeaketa-programa ebaluatu ahal izan dira, era Arartekoaren gomendioak zenbateraino bete diren aztertu.

2023an kexa idatzien gaineko 2.589 espediente ebatzi dira. Gainera, 1.540 ebazpen eman dira. Gainontzeko kasuak gerora onartu ez diren kexak dira (beste herriaren defendatzaile batzuekiko bikoiztasuna, epailearen ebazpenaren zain dauden auziak, epai irmoa dutenak, auzibideari ekin diotenak eta abar).

Kexa-prozedurek batez beste 60 egun iraun dute 2023an.

laz, kexa eragin zuen administrazioaren jarduera aztertu eta gero, **jarduera okerren bat** izan zela iritzi diogu azterturiko kexa idatzien **%53 baino gehiagotan** (gehitu egin da 2022koaren aldean, ordukoa %47koa izan baitzen), eta **jarduera ez zela okerra** izan kexen **%47 baino gehiagotan**.

Eragindako administrazioak kexa sorrarazi zuen jarduera zuzendu eta aldatu du kasuetatik ia **%89tan**. Gehienetan ez da gomendio formalik egin behar izan administrazioak Arartekoaren proposamena onartzeko. Datu horrek argi erakusten du, berez, erakunde honen esku-hartzea oso eraginkorra dela.

2. taula.
Ararteko erakundearen esku-hartzearen eraginkortasun-maila

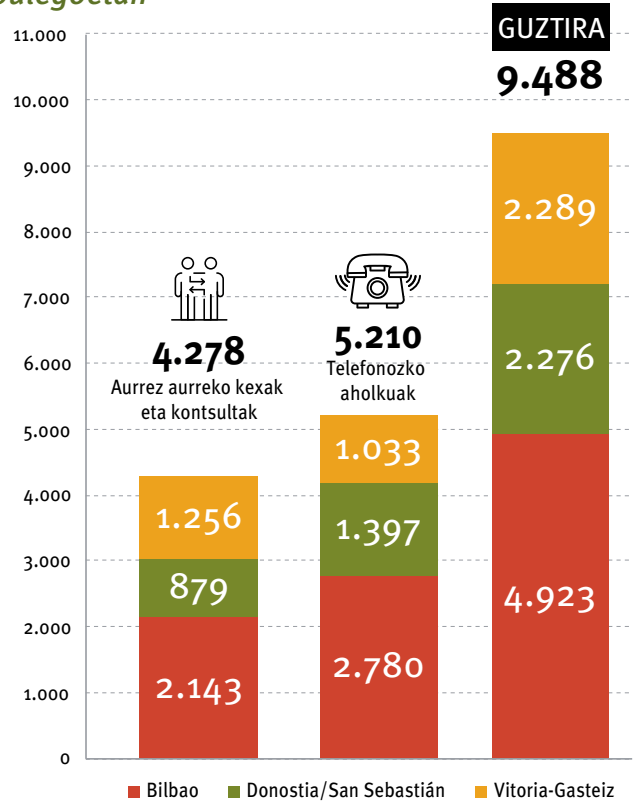
	%	%
Konpondutako jarduera okerra		88,76
Gomendiorik gabe	95,57	
Gomendio onartua	4,43	
Konpondu gabeko jarduera okerra		11,24

2. Arreta zuzeneko bulegoen jarduera (aurrez aurreko kexak eta telefonozko aholkuak)

1996tik, Ararteko erakundeak arreta zuzeneko bulegoak dauzka Euskal Autonomia Erkidegoko hiru hiriburuetan. Horri esker, administrazioen batekin arazoak dituzten herritarrei hobeto lagun diezaiekegu. Gainera, bulego horietan hartutako eskarmentuak hauxe erakusten du: bulegoetan aurrez aurre jasotzen diren kexez gain, telefonoz ere kontsulta ugari egiten direla. Horiei erakundeko langileek erantzuten diete.

Horregatik, egiten dizkiguten kexak ez ezik, telefonozko kontsultak ere zenbatzen ditugu, ziur baikaude horien bitartez informatzeko lan interesgarria egiten dela pertsonen administrazioekin dituzten harremanetan zein eskubide dituzten adierazten. Horrela, 2023. urtean guztira 9.488 zerbitzu egin ditugu herritarren arretarako bulegoetan. Horietatik 4.278 hiru bulegoetako batean aurrez aurre egindako kexak eta kontsultak izan dira, eta 5.210, berriz, telefono bidezko aholkularitza eta informazioa. Datu horiek zertxobait igoera erakusten dute Arartekoaren herritarren arretarako bulegoetan 2022an burututako jardueraren aldean.

2. grafikoa.
Aurrez aurreko kexak eta kontsultak eta telefonozko aholkuak arreta zuzeneko bulegoetan

3. Erregistratutako kexa idatziak

2023. urtean 3.895 kexa idatzi erregistratu ditugu euskal herritarrek hala eskatuta. Gainera, ofiziozko 26 jarduera hasi ditugu.

3. taula.

Erregistratutako kexa idatzen kopuruaren bilakaera (1989 -2023)

Urtea	Kopurua
1989	585
1990	1.159 ¹
1991	766
1992	781
1993	827
1994	747
1995	1.164
1996	1.674
1997	1.991
1998	2.660 ²
1999	1.283
2000	1.231
2001	1.513
2002	1.253
2003	1.377
2004	1.531
2005	1.459
2006	1.678
2007	1.558
2008	1.696
2009	1.917
2010	1.859
2011	2.347
2012	2.943
2013	3.079
2014	2.592
2015	2.354
2016	2.498
2017	2.977
2018	2.552
2019	2.627
2020	2.525
2021	2.753
2022	2.840
2023	3.895 ³

¹ 545ek kexa berdinaren multzo bat osatzen dute

² 1.143k kexa berdinaren 2 multzo osatzen dituzte

³ 747k kexa berdinaren 2 multzo osatzen dituzte

Aurreko urteetan erregistratu ziren kexen kopuruarekin alderatuta, kopuruak nabarmen gora egin du, ia %37, 2022an jasotakoaren aldean.

Horietatik 3.012 tramiterako onartu dira, Arartekoak aztertu eta iker ditzan; Geroago, sailkatuko ditugu, Arartekoaren lan-arloak oinarritzat hartuta.

Onartu gabeko kexa idatziak

Ararteko erakundea sortu eta arautzeko 3/1985 Legearen 21. artikuluan adierazten da zein zertzelada gertatu behar duten herritarren kexak ez onartzeko. Horrela, hainbat arrazoiengatik onartu ez diren kexak bereizi behar dira: norbanakoen arteko gatazka zelako, ordurako auzitegian azalduta zegoen arazoren bati buruzkoa zelako (epai irmoa jasota edo epailearen ebazpenaren zain), edo erakunde honen eskumen eremutik kanpo zegoelako.

Nolanahi ere, kexei ahalik eta babes juridikorik handiena eskaintzeko irizpidea mantentzen da; horrela, ahalegina egiten da prozedurazko arauak herritarrek egindako kexa onartzearen alde interpretatzeko. Onartzen ez diren kexetan, erakundea kexagileari aholkuak ematen ahalegintzen da beti, azaldutako arazoak konpontzeko egokienak izan daitezkeen bideei buruz.

4. taula.

Onartu gabeko kexa idatziak eta egoerak

Ez dago aurretiazko erreklamazio administratiborik	677
Eskumen eremutik kanpo	48
Epaibidean	17
Partikularren arteko auzia	11
Legezko epeen zain egon beharra	10
Jarduera okerrik ez, argi eta garbi	8
Formazko akatsa	7
Izenik gabe aurkeztu da	5
Estatuko Herriaren Defendatzailearekiko bikoiztasuna	1
Guztira	784

Estatuko Herriaren Defendatzaileari edo beste defendatzaile batzuei bidalitako kexak

Estatuko administrazioaren jardueraren kontrako kexak ez ditu zuzenean Ararteko erakundeak izapidetzen, administrazio hori ez baitago erakunde honen kontrolpean. Kexa horiek Estatuko Herriaren Defendatzaileari bidaltzen zaizkio. Gainera, kexa bat Nafarroako Arartekoari bidali zaio eta 2 Mexikoko Giza Eskubideen Batzorde Nazionalari, haien eskumen-eremuko administrazio publikoei zegozkielako.

Estatuko Herriaren Defendatzaileari bidalitako kexak	94
Beste defendatzaile batzuei bidalitako kexak	5

4. Estatistika alorrez alor

Kontuan hartzen badugu kexa idatziak zein arlo tematikorekin dauden lotuta, hauxe ikusten dugu: lehen adierazi dugunez, aurreko urtearen aldean, oro har, igoera nabarmena egin dutela izapidetutako kexa idatziek.

Gizarte arloko kexak ez dira kategoriatan bakarrez bilduta agertzen, hainbat arlotan azaltzen dira, ez bakarrik gizarteratze arloan, baizik eta baita ere etorkinen, buru-gaixoen, haur eta nerabeen, adinekoen, etxebizitzaren, espexeratuak, desgaituen, eta abarren arloetan.

2023. urtean zertxobait areagotu dira gizarte-bazterketaren kontra borrokatzeko tresnekin zerikusia duten kexak: 475 (2022ko 459 kexen aldean). Kexa-espeditate horietatik 420tan (hau da, ia %89tan) gai hauekin lotutako arazoak aipatzen dira: **lanbideren** funtzionamendua eta diru-sarrerak bermatzeko errenta (DSBE) eta etxebizitzarako prestazio osagarria (EPO) kudeatzean burutu dituen jarduerak. Izapidetutako kexa idatzien ia %16 dira.

Gizarteratze arloan ez ezik, arlo hauetan ikusi da jarduerarik biziena: hezkuntza (oso nabarmen ia); osasuna; herri-administrazioen zerbitzuko langileak; ingurumena; administrazio publikoen araubide juridikoa, ondasunak eta zerbitzuak; etxebizitza; segurtasuna; ogasuna; hirigintza eta lurralde antolamendua; eta administrazio elektronikoa, datuak babestea eta gobernu ona.

Arreta publikoa behar duten taldeekin zerikusia duten kexa idatziek ere 2023an kudeatu direnen zati handi bat hartzen dute, %7tik gertu.

Arartekoak izapidetutako kexa-**espeditateen ia %46 eskubide sozialei** buruzkoak dira (osasuna, gizarteratzea, etxebizitza, hezkuntza, e.a.).

5. taula. Hasitako kexa-espeditateen banaketa, jardueraren arabera

Arloa	Nº	%
Gizarteratzea	475	15,77
Hezkuntza	449	14,91
Osasuna	260	8,63
Herri-administrazioen zerbitzuko langileak	229	7,6
Arreta publikoa behar duten taldeak: desgaituak, adinekoak, berdintasuna, etorkinak, espexeratuak, e.a.	210	6,97
Ingurumena	210	6,97
Herri-administrazioen araubide juridikoa, ondasunak eta zerbitzuak	196	6,51
Etxebizitza	183	6,08
Segurtasuna	147	4,88
Ogasuna	141	4,68
Hirigintza eta lurralde antolamendua	117	3,88
Administrazio elektronikoa, datuak babestea, gardentasuna eta gobernu ona	91	3,02
Herri lanak, garraioak eta azpiegiturak	75	2,49
Justizia	63	2,09
Haurrak eta nerabeak	41	1,36
Hizkuntza eskubideak, kultura eta kirola	34	1,13
Jardueraren ekonomikoaren antolamendua	39	1,3
Familiak	23	0,77
Lana eta Gizarte Segurantzak	19	0,63
Emakumeen berdintasuna eta osotasuna	10	0,33
Guztira	3.012	100

3. grafikoa. Kexak arloen arabera sailkatuta, etiketa-hodeien bidez

Arartekoan izapidetutako kexak irudikatzeko beste modu bat etiketa-hodeiak dira. Lehen adierazi dugunez, arlo hauek nabarmentzen dira: gizarteratzea, hezkuntza, osasuna, herri-administrazioen zerbitzuko langileak, ingurumena, administrazio publikoen araubide juridikoa, ondasuna eta zerbitzuak eta etxebizitza.

Kexen sailkapena azpiarloka

Jasotako kexak gaika aztertuz gero, argi ikus dezakegu azpiarlo bakoitzak zer-nolako eragina duen Ararteko erakundeak bere lana sistematizatzeko erabiltzen dituen arlo tematikoetako bakoitzean. Oso esanguratsuak dira administrazioak gizarte-bazterkeriaren kontra borrokatzeko tresnen arloan jarduteari dagozkionak, ikasleak onartzeari buruzkoak hezkuntza arloan edo kutsadura akustikoa ingurumen arloan.

6. taula. Jasotako kexen banaketa, jarduera azpiarloen arabera

Gizarteratzea	475
Gizarteratzeko eta Diru-sarrerak Bermatzeko legeditik eratorritako prestazio ekonomikoak (DSBE, EPO, GLL, BGDS)	420
Gizartean baztertuta dauden pertsonentzako prestazioak eta zerbitzuak	28
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	20
Herritarren eskubideak	1
Hezkuntza	449
Ikasleen onarpena	315
Eskola-jantokia	21
Eskola-garraioa	19
Haur hezkuntza	15
Hezkuntza-premia bereziak	14
Eskubideak eta betebeharrak	13
Eskolako tratu txarrak edo jazarpena	12
Beste alderdi batzuk	11
Bekak eta bestelako laguntzak	9
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	7
Hizkuntzen irakaskuntza	4
Unibertsitateko irakaskuntza	4

Ikastetxeak – itunak	2
Ikastetxeak – antolakuntza	2
Kontratazio-araubidea, ondarea eta administrazio erantzukizuna	1
Osasuna	260
Osasun-laguntza	73
Erabiltzaileen eskubideak	69
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	43
Itxarote-zerrendak	40
Beste alderdi batzuk	15
Osasun mentala	11
Kontratazio-araubidea, ondarea eta administrazio erantzukizuna	5
Osasun publikoa	3
Herritarren eskubideak	1
Herri-administrazioen zerbitzuko langileak	229
Funtzio publikoan sartzeko hautaketa-prozesuak	64
Beste alderdi batzuk	49
Ordainsariak	31
Ordezkapenak	26
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	18
Oporrak, lizentziak eta baimenak	14
Lanpostuak betetzea	6
Herritarren eskubideak	5
Prestakuntza	5
Laneko jazarpena	4
Hizkuntza normalizazioa	3
Bateraezintasunak	1
Barne-sustapena	1
Lanpostu-zerrenda	1
Administrazio egoerak	1

Ingurumena	210
Kutsadura akustikoa	113
Animaliak babestea eta edukitzea	34
Ingurumenaren kontrola	20
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	17
Ingurumenaren arloko informazioa eta parte-hartzea	8
Airearen kutsadura	7
Hondakinak eta isurketak	5
Bizitegi-lurzoruan sailkatutako jarduerak	2
Ingurumeneko beste kutsadura batzuk	2
Lurzoruen kutsadura eta kutsadura hidrikoa	1
Naturagune babestuak. Flora eta fauna babestea	1
Herri-administrazioen araubide juridikoa, ondasunak eta zerbitzuak	196
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	72
Tokiko zerbitzu publikoak	47
Kontratazio-araubidea, ondarea eta administrazio erantzukizuna	40
Udal-eroldaren kudeaketa	21
Beste alderdi batzuk	9
Herritarren eskubideak	5
Informazioa eta herritarren parte-hartzea	2
Etxebizitza	183
Etxebizitzarako sarbidea: premia frogatzea eta esleitzeko prozedura	61
Etxebizitza babestuaren alokairua	37
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	32
Etxebizitza erosi eta birgaitzeko laguntzak	25
Beste alderdi batzuk	18
Kalteak etxebizitza babestuetan eraikitze akatsengatik	9
Herritarren eskubideak	1

Segurtasuna	147
Trafikoa	62
Herritarren segurtasuna	48
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	28
Herritarren eskubideak	7
Beste alderdi batzuk	2
Ogasuna	141
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	40
Tokiko zergak	37
Tasak	26
Prezio publikoak	16
Foru zergak	14
Beste alderdi batzuk	6
Herritarren eskubideak	2
Hirigintza eta lurralde antolamendua	117
Hirigintzako diziplina	66
Hirigintza arloko informazioa jaso ahal izatea	18
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	18
Hirigintzako kudeaketa	5
Lurralde antolamendua	5
Beste alderdi batzuk	3
Irisgarritasuna	2
Administrazio elektronikoa, datuak babestea, gardentasuna eta gobernu ona	91
Informazioaren eta ezagutzaren teknologiak	36
Datuak babestea	14
Informazioa eskuratu ahal izatea	13
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	11
Beste alderdi batzuk	11
Gobernu ona	3
Gardentasuna	3

Herri lanak, garraioak eta azpiegiturak	75
Garraioak	22
Herri-lanak eta azpiegiturak	14
Kontratazio-araubidea, ondarea eta administrazio erantzukizuna	13
Obrak egitea	8
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	7
Beste alderdi batzuk	5
Herritarren eskubideak	3
Nahitaezko desjabetzea	3
Espetxeratuak	73
Espetxeen arloko jarduerak	71
Herritarren eskubideak	2
Justizia	63
Justizia Administrazioaren eta bulego judizialaren funtzionamendua	21
Beste alderdi batzuk	16
Abokatuen eta prokuradoreen elkargoak	8
Doako laguntza juridikoa	7
Beste elkargo profesional batzuk	4
Familia elkarguneak	3
Erregistro Zibila eta Jabetza Erregistroa	2
Notarioen eta erregistratzaileen elkargoak	1
Kontratazio-araubidea, ondarea eta administrazio erantzukizuna	1
Desgaitasunen bat duten pertsonak	56
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	24
Desgaituei laguntzea	10
Garraioetako irisgarritasuna eta mugikortasuna	7
Desgaituen berdintasunerako ekintza positiboak	7
Hirigintzako irisgarritasuna eta mugikortasuna	5
Etxebizitzako irisgarritasuna	3

Adinekoak eta mendekotasun-egoeran dauden pertsonak	53
Adinekoei laguntzea	22
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	22
Norberaren autonomia sustatzeko legearen aplikazioa	8
Kontratazio-araubidea, ondarea eta administrazio erantzukizuna	1
Haurrak eta nerabeak	41
Babesik gabeko haurrak eta nerabeak	26
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	7
Herritarren eskubideak	4
Ospitalez kanpoko zerbitzua	4
Jarduera ekonomikoaren antolamendua	39
Babesik gabeko haurrak eta nerabeak	13
Beste alderdi batzuk	13
Finantza-erakundeak eta aseguru-etxeak	5
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	5
Telefonia zerbitzuak	2
Nekazaritza, abeltzaintza, arrantza eta industria	1
Hizkuntz eskubideak, kultura eta kirola	34
Herritarren hizkuntz eskubideak euskal administrazioekiko harremanetan	13
Kirol jarduerak	9
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	6
Beste alderdi batzuk	3
Kultura-, industria- eta arte-ondarea babestea	2
Kultura-jarduerak	1
Familiak	23
Familien gaineko politika publikoak	17
Lana, norberaren bizitza eta familia bateragarri egitea	3
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	3

Lana eta Gizarte Segurantzza	19
Beste alderdi batzuk	8
Lanbide heziketa	5
Lan arloko administrazioa	2
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	1
Enplegua sustatzeko neurriak	1
Laneko osasuna	1
Gizarte Segurantzza	1
Etorkinak	15
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	10
Herritarren eskubideak	2
Berdintasuna eta ekintza positiboak etorkinentzat	2
Etorkinak diskriminatzea	1
Emakumeen berdintasuna eta osotasuna	10
Emakumeen berdintasunerako ekintza positiboak	3
Emakumeak diskriminatzea	3
Administrazioaren funtzionamendua eta prozedura administratiboa	3
Emakumeen kontrako indarkeria matxista	1
Talde terroristen biktimak	6
Talde terroristen biktimen kontrako diskriminazioa	4
Talde terroristen biktimei laguntzea	2
Guztira	3.012

4. grafikoa.
Kexak 2030 Agendako garapen jasangarrirako helburuen arabera sailkatuta

Garapen jasangarrirako helburuak, jakina denez, pobrezia bukarazteko, planeta babesteko eta pertsonen ongizate orokorra bermatzeko neurriak dira. Helburu horiek [garapen jasangarriari buruzko 2030 Agendan](#) ezarri ziren.

Beraien artean erlazionatzen dira eta egunero aurre egin beharreko erronka globalak jasotzen dituzte, hala nola pobrezia, desberdintasuna, ingurumenaren degradazioa edo justizia, besteak beste.

Grafiko honetan, 2023an jaso eta izapidetutako kexen edukia aztertu ondoren, horien sailkapena egiten da, garapen jasangarrirako 17 helburuetan.

Lortutako sailkapena grafiko honetan azaltzen dena da:

5. Estatistika, eragindako administrazioen arabera

Bideratutako kexa-espedituek administrazio bakoitzari zer proportziotan eragiten dioten adierazten duten datuak aztertuta, aurreko urteetan bezala, 2023an Eusko Jaurlaritzaren kontra egin dira kexa idatzirik gehienak (ia %58), gutxitu egin dira autonomia erkidegoko udalen jarduerari buruzkoak (ia %31) eta ia %9ak izan dute zerikusia foru aldundiekin.

Edonola ere, espeditueetan nahastutako administrazioak ikertzeak ez du esan nahi jarduera okerrik egin dutenik, baizik eta haien jardueraren batek erreklamazioa sorrarazi duela.

Arlo eta administrazio bakoitzari zuzendutako kexen kopurua zuzen interpretatzeko era

Hasiera batean, administrazio jakin baten jarduerak kexa asko eragiten badituzte edo arlo zehatz batean kexa anitz jotzen badira, pentsa liteke horrek estua duela herritarrek administrazio horren funtzionamenduz duten iritzitxarrarekin, zabarkeria, gehiegikeriak edo legez kontrako jarduerak egoteari dagokionez.

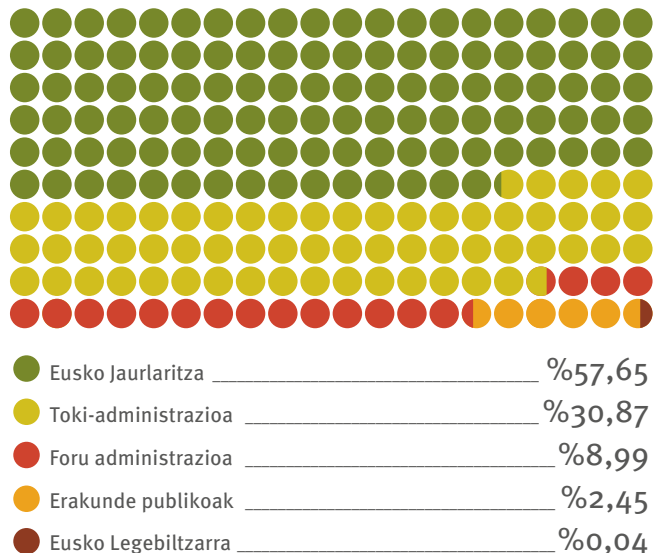
Hala ere, ñabardura garrantzitsuak egin behar zaizkio kexa-kopuruaren lehen pertzepzio eta interpretazio horri, ondorioak presaka ez ateratzeko, ondorio horiek okerrak eta bidegabeak izan baitaitezke eragindako administrazioei dagokienez.

Horrela, nahiz eta administrazio jakin baten jarduerak sortutako kexa-kopurua hasiera batean esanguratsua izan, are esanguratsua da –eta hori da egiaz garrantzitsua– zenbat kexatan izan zituen kexagileak erakunde honetara etortzeko moduko arrazoiak, administrazio batek oker jokatu zuelako. Halaber, erakunde honen iritziz, kexa-kopuruaren datua bera baino garrantzitsuagoa da kasuan kasuko administrazioaren jokabidea, bai

ezarritako epean informatzeko betebeharra betetzeko orduan, bai erreklamazioa ikertu edo aztertu ostean emandako ebazpenei dagokienez. Hau da, funtsezkoa da administrazioak gomendioak edo iradokizunak onartzen dituen ala ez egiaztatzea, administrazioak oker jokatu duela antzeman denean.

5. grafikoa.

Bideratutako espedienteen banaketa, eragindako administrazioen arabera

A) Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorraren aurka (Eusko Jaurlaritza) bideratu diren espedienteak

Banaketa arloka

Eusko Jaurlaritzak eskumen zabala duen arloetan (gizarte babesa eta enplegua, osasuna, hezkuntza, herri-administrazioen zerbitzuko langileak, eta etxebizitza,) egon da kexa idatzien espediente kopururik handiena.

7. taula.

Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorraren aurka (Eusko Jaurlaritza) bideratu diren espedienteen banaketa, arloen arabera

Arloa	Kop.	%
Gizarteratzea	391	28,21
Osasuna	243	17,53
Hezkuntza	208	15,02
Herri-administrazioen zerbitzuko langileak	144	10,39
Etxebizitza	140	10,10
Espetxeratuak	57	4,11
Segurtasuna	44	3,18
Administrazio elektronikoa, datuak babestea, gardentasuna eta gobernu ona	35	2,53
Justizia	27	1,95
Ingurumena	18	1,30
Familiak	15	1,08
Hizkuntz eskubideak, kultura eta kirola	14	1,01
Lana eta Gizarte Segurantzza	11	0,79
Jarduera ekonomikoaren antolamendua	8	0,58
Ogasuna	6	0,43
Herri lanak, garraioak eta azpiegiturak	6	0,43
Desgaitasunen bat duten pertsonak	6	0,43
Herri-administrazioen araubide juridikoa, ondasunak eta zerbitzuak	6	0,43
Adinekoak eta mendekotasun-egoeran dauden pertsonak	3	0,22
Emakumeen berdintasuna eta osotasuna	1	0,07
Lesbianak, gayak, bisexualak, transexualak eta intersexualak	1	0,07
Talde terroristen biktimak	1	0,07
Hirigintza eta lurralde antolamendua	1	0,07
Guztira	1.386	100

Sailen arabera banaketa

8. taula.

Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorraren aurka (Eusko Jaurlaritza) bideratu diren espedienteen banaketa, sailen arabera

Saila	Kop.	%
Lana eta Enplegua	408	29,44
Hezkuntza	303	21,86
Osasuna	274	19,77
Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraioak	154	11,11
Berdintasuna, Justizia eta Gizarte Politikak	111	8,01
Segurtasuna	58	4,18
Ekonomiaren Garapena, Jasangarritasuna eta Ingurumena	27	1,95
Gobernantza Publikoa eta Autogobernua	21	1,52
Kultura eta Hizkuntza Politika	14	1,01
Turismoa, Merkataritza eta Kontsumoa	9	0,65
Ekonomia eta Ogasuna	7	0,50
Guztira	1.386	100

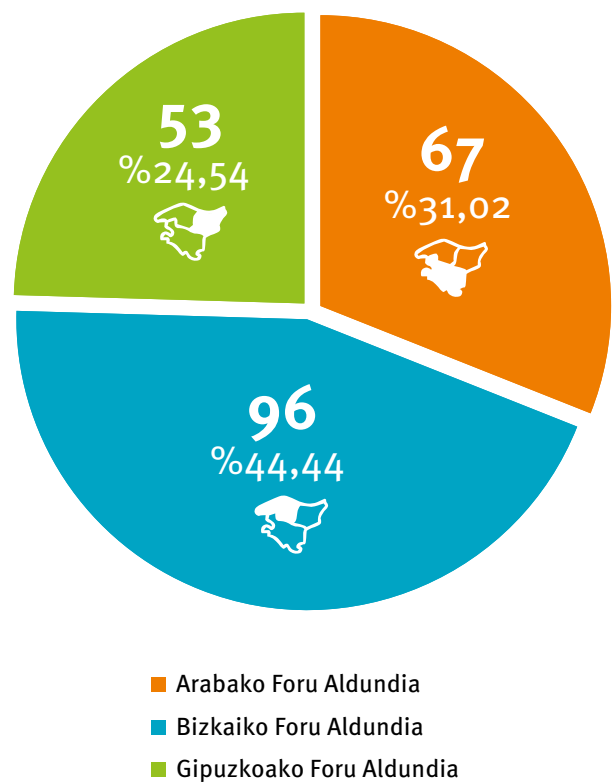
B) Foru erakundeen aurka bideratutako espedienteak

Banaketa lurraldeka

Foru aldundien kontrako kexen artean, gehitu egin dira, 2022. urtearen aldean, Arabako Foru Aldundiaren kontra izapidetutako kexak.

6. grafikoa.

Foru erakundeen aurka bideratutako espedienteen banaketa, lurraldeen arabera

GUZTIRA

216

Banaketa arloka

Foru eremuari dagozkion kezak zer motatakoak diren aztertzean, ikusten da areagotu egin direla, aurreko urteen aldean, gai hauen gaineko kezak: adinekoak eta mendekotasun egoeran dauden pertsonak, desgaitasuna duten pertsonak eta haur eta nerabeak; aldiz, behera egin dute ogasunarekin eta hiri-lanekin, garraioekin eta azpiegiturekin lotutakoek.

9. taula.

Foru erakundearen aurka bideratu diren espedienteen banaketa, arloen arabera

Arloa	ARABA/ÁLAVA	BIZKAIA	GIPUZKOA	EAE	%
Adinekoak eta mendekotasun-egoeran dauden pertsonak	13	24	2	39	18,06
Desgaitasunen bat duten pertsonak	12	19	3	34	15,74
Herri lanak, garraioak eta azpiegiturak	5	7	11	23	10,65
Ogasuna	7	10	5	22	10,19
Haurrak eta nerabeak	7	10	5	22	10,19
Administrazio elektronikoa, datuak babestea, gardentasuna eta gobernu ona	2	7	11	20	9,26
Herri-administrazioen zerbitzuko langileak	3	9	6	18	8,33
Gizarteratzea	4	5	-	9	4,17
Ingurumena	4	2	3	9	4,17
Hizkuntz eskubideak, kultura eta kirola	3	1	2	6	2,78
Herri-administrazioen araubide juridikoa, ondasunak eta zerbitzuak	2	-	2	4	1,85
Familiak	1	1	-	2	0,93
Jarduera ekonomikoaren antolamendua	-	-	2	2	0,93
Espetxeratuak	2	-	-	2	0,93
Hezkuntza	1	-	-	1	0,46
Emakumeen berdintasuna eta osotasuna	1	-	-	1	0,46
Buruko gaixotasunak edo nahasmenduak dituzten pertsonak	-	1	-	1	0,46
Hirigintza eta lurralde antolamendua	-	-	1	1	0,46
Guztira	67	96	53	216	100

C) Toki-administrazioen aurka bideratutako espedienteak

Banaketa lurraldeka

Espediente gehienak Bizkaiko udalen aurka bideratu dira, baina kontuan hartu behar da horixe dela lurralderik jendetsuena.

10. taula.

Toki-administrazioen aurka bideratutako espedienteen banaketa

	Kop.	%
Bizkaiko udalak	379	51,08
Gipuzkoako udalak	206	27,76
Arabako udalak	108	14,56
Bizkaiko mankomunitateak, partzuergoak eta parkeak	29	3,91
Gipuzkoako mankomunitateak, partzuergoak eta parkeak	15	2,02
Arabako administrazio batzarrak	4	0,54
Arabako mankomunitateak, partzuergoak eta parkeak	1	0,13
Guztira	742	100

11. taula.
Autonomia erkidegoko udalen eta
administrazio batzarren aurka bideratutako
espedienteak

ARABAKO UDALAK	Kop.
Vitoria -Gasteiz	65
Legutio	5
Okondo	5
Laudio / Llodio	4
Artziniega	3
Amurrio	2
Armiñón	2
Arratzua-Ubarrundia	2
Asparrena	2
Iruña Oka / Iruña de Oca	2
Laguardia	2
Agurain / Salvatierra	1
Alegría-Dulantzi	1
Arraia - Maeztu	1
Bernedo	1
Elciego	1
Kuartango	1
Labastida / Bastida	1
Lagrán	1
Lapuebla de Labarca	1
Peñacerrada - Urizaharra	1
Ribera Baja / Erriberabeitia	1
Valdegovía / Gaubea	1
Yécora / Iekora	1
Zuia	1
Total	108

ARABAKO ADMINISTRAZIO BATZARRAK	Kop.
Amarita	1
Markina	1
Mendibil	1
Olabezar	1
Total	4

BIZKAIKO UDALAK	Kop.
Bilbao	128
Getxo	30
Barakaldo	27
Durango	11
Valle de Trápaga-Trapagaran	11

BIZKAIKO UDALAK	Kop.
Abanto y Ciérvana / Abanto Zierbena	9
Basauri	9
Portugalete	9
Erandio	8
Galdakao	7
Mungia	7
Gamiz-Fika	6
Leioa	6
Santurtzi	6
Sestao	6
Sopela	6
Plentzia	5
Sopuerta	5
Zalla	5
Güeñes	4
Urduliz	4
Abadiño	3
Amorebieta-Etxano	3
Barrika	3
Galdames	3
Gordexola	3
Gorliz	3
Lemoa	3
Lemoiz	3
Arrigorriaga	2
Berango	2
Bermeo	2
Busturia	2
Derio	2
Elorrio	2
Ermua	2
Fruiz	2
Markina-Xemein	2
Alonsotegi	1
Arratzu	1
Artzentales	1
Atxondo	1
Bakio	1
Balmaseda	1
Berriz	1
Dima	1
Etxebarri	1
Garai	1
Gautegiz Arteaga	1
Gernika-Lumo	1
Gizaburuaga	1

BIZKAIKO UDALAK	Kop.
Iurreta	1
Karrantza Harana / Valle de Carranza	1
Larrabetzu	1
Lekeitio	1
Lezama	1
Mallabia	1
Muskiz	1
Muxika	1
Ondarroa	1
Orozko	1
Sondika	1
Zaldibar	1
Zamudio	1
Zaratamo	1
Zeanuri	1
Total	379

GIPUZKOAKO UDALAK	Kop.
Donostia / San Sebastián	78
Irun	13
Errenteria	11
Arrasate/Mondragón	8
Hondarribia	8
Tolosa	7
Lasarte-Oria	6
Pasaia	6
Usurbil	6
Zarautz	6
Eibar	4
Beasain	3
Bergara	3
Deba	3
Hernani	3
Lezo	3
Urretxu	3
Villabona	3
Andoain	2
Astigarraga	2
Azkoitia	2
Azpeitia	2
Mendaro	2
Zizurkil	2
Zumaia	2
Aia	1

GIPUZKOAKO UDALAK	Kop.
Albiztur	1
Alegia	1
Elgoibar	1
Eskoriatza	1
Ezkio-Itsaso	1
Itsasondo	1
Lazkao	1
Legazpi	1
Mutriku	1
Oiartzun	1
Ordizia	1
Oñati	1
Segura	1
Soraluze-Placencia de las Armas	1
Urnieta	1
Zerain	1
Zumarraga	1
Total	206

Banaketa arloka

Normalean gertatzen den bezala, toki-administrazioen jarduerak eragindako erreklamazioak modu nahiko homogeneoan banatuta daude udalek eskumen garrantzitsuak dituzten arloen artean. Honako arloak nabarmentzen dira: araubide juridikoa, ondasunak eta zerbitzuak, ingurumena, hirigintza eta lurralde antolamendua, ogasuna, segurtasuna eta gizarteratzea

12. taula.

Udalen eta administrazio batzarren aurka egindako kexa idatzen banaketa, arloen arabera

Arloa	ARABA/ÁLAVA	Arabako administrazio batzarrik	BIZKAIA	GIPUZKOA	EAE	%
Herri-administrazioen araubide juridikoa, ondasunak eta zerbitzuak	22	3	91	51	167	23,96
Ingurumena	11	-	60	37	108	15,49
Hirigintza eta lurralde antolamendua	17	-	53	37	107	15,35
Ogasuna	10	-	41	17	68	9,76
Segurtasuna	11	-	28	18	57	8,18
Gizartratzea	11	-	21	6	38	5,45
Herri lanak, garraioak eta azpiegiturak	6	-	19	9	34	4,88
Etxebizitza	4	-	16	9	29	4,16
Herri-administrazioen zerbitzuko langileak	6	-	15	4	25	3,59
Administrazio elektronikoa, datuak babestea, gardentasuna eta gobernu ona	2	1	11	4	18	2,58
Desgaitasunen bat duten pertsonak	-	-	4	4	8	1,15
Hizkuntza eskubideak, kultura eta kirola	1	-	4	2	7	1,00
Adinekoak eta mendekotasun-egoeran dauden pertsonak	2	-	3	2	7	1,00
Haurrak eta nerabeak	3	-	2	1	6	0,86
Talde terroristen biktimak	-	-	3	2	5	0,72
Emakumeen berdintasuna eta osotasuna	1	-	2	1	4	0,58
Jarduera ekonomikoaren antolamendua	-	-	2	1	3	0,43
Hezkuntza	1	-	-	1	2	0,29
Ijitoak eta beste gutxiengo kultural batzuk	-	-	2	-	2	0,29
Justizia	-	-	1	-	1	0,14
Osasuna	-	-	1	-	1	0,14
Guztira	108	4	379	206	697	100

13. taula.

Toki-administrazioaren mendeko beste erakunde batzuen aurka egindako kexak

	Kop.
Bilbao Bizkaia Ur Patzuergoa	15
Gipuzkoako Urak	9
Bizkaiko Garraio Patzuergoa	5
Metro Bilbao	4
Txingudiko Zerbitzuak	4
Gipuzkoako Garraioaren Lurralde Agintaritza	1
Mungialde. Gizarte Zerbitzuen Mankomunitatea	1
Durango Merinaldearen Mankomunitatea	1
Lea Artibai Amankomunazgoa	1
Loatzo Udalen Mankomunitatea	1
Uribe Kostako Zerbitzu Mankomunitatea	1
Txorierriko Mankomunitatea	1
URBIDE, Arabako Ur Patzuergoa	1
Guztira	45

D) Euskal Autonomia Erkidegoko beste administrazio batzuen aurka bideratutako kexa-espeditentak

Joan den urtearekin alderatuta, dezente areagotu dira EAEko beste administrazio batzuen aurka bideratutako kexak. Kexa-kopuru esanguratsua egin da Energiaren Euskal Erakundearen, Haurreskolak-en, Euskal Herriko Unibertsitatearen eta URA-Uraren Euskal Agentziaren kontra.

14. taula.

Euskal Autonomia Erkidegoko beste administrazio batzuen aurka bideratutako kexa-espeditentak

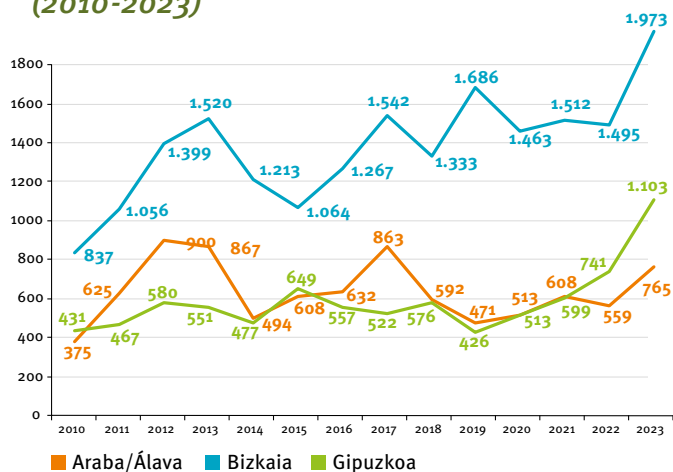
	Kop.
EEE – Energiaren Euskal Erakundea	14
Haurreskolak	14
Euskal Herriko Unibertsitatea	12
URA – Uraren Euskal Agentzia	5
Gipuzkoako Abokatuen Elkargo Prestua	3
Arabako Abokatuen Elkargo Ohoretsua	3
Gipuzkoa eta Arabako Finken Administrazioaileen Lurralde Elkargoa	2
Bizkaiko Auzitegietako Prokuradoreen Elkargo Ohoretsua	1
Ingeniari Tekniko Industrialen Bizkaiko Elkargo Ofiziala	1
Arabako Psikologoaren Elkargoa	1
Legelarien Euskal Kontseilua	1
IZENPE	1
SPRI – Enpresen Garapenerako Euskal Agentzia	1
Guztira	59

6. Lurralde estatistika (kexa idatzien banaketa lurraldeen arabera)

15. taula.
Kexen lurralde banaketaren bilakaera, jatorriaren arabera (1989-2023)

Urtea	ARABA/ÁLAVA	BIZKAIA	GIPUZKOA
1989	97	288	188
1990	125	828	195
1991	158	293	244
1992	201	332	241
1993	182	376	250
1994	160	349	234
1995	328	528	281
1996	446	746	448
1997	371	915	663
1998	244	1.471	905
1999	237	649	372
2000	256	645	295
2001	444	651	375
2002	268	643	294
2003	322	646	318
2004	271	730	457
2005	275	712	412
2006	367	834	398
2007	361	738	380
2008	341	868	394
2009	377	910	503
2010	375	837	431
2011	625	1.056	467
2012	900	1.399	580
2013	867	1.520	551
2014	494	1.213	477
2015	608	1.064	649
2016	632	1.267	557
2017	863	1.542	522
2018	592	1.333	576
2019	471	1.686	426
2020	513	1.463	513
2021	608	1.512	599
2022	559	1.495	741
2023	765	1.973	1.103

7. grafikoa.
Erregistratutako kexa-espeditenteen lurralde banaketaren bilakaera, jatorriaren arabera (2010-2023)

Kexa-espeditenteak lurraldez lurralde, 10.000 biztanleko

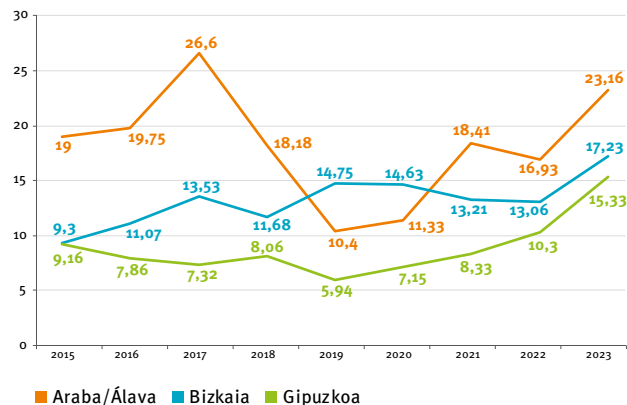
Lurralde historikoen arabera erregistratu diren kexa idatzien jatorriaren konparaziozko azterketa egiteko, lurralde bakoitzetik jasotako kopuru osoa lurralde horretako biztanleriarekin lotuko dugu. Hurrengo koadroan bildu ditugu lurralde bakoitzetik 10.000 biztanleko multzo bakoitzeko jaso ditugun kexei buruzko datuak.

Iaz bezala, egiaztatu dugu Arabako Lurralde Historikoan egin direla kexa idatzi gehien.

16. taula.
Erregistratutako kexa idatziak lurraldez lurralde, 10.000 biztanleko (1989-2023)

Urtea	ARABA/ÁLAVA	BIZKAIA	GIPUZKOA
1989	4,30	3,30	3,00
1990	4,50	7,87	2,90
1991	5,80	3,60	2,50
1992	7,40	3,50	2,80
1993	6,70	3,70	3,30
1994	5,90	3,50	3,00
1995	11,59	4,54	4,11
1996	15,92	6,55	6,66
1997	13,24	8,03	9,77
1998	8,37	12,95	13,30
1999	8,37	5,74	5,56
2000	8,97	5,77	4,42
2001	15,56	5,70	5,53
2002	9,37	5,73	4,37
2003	11,24	5,75	4,71
2004	9,46	6,50	6,77
2005	9,60	6,34	6,11
2006	12,81	7,42	5,90
2007	11,82	6,46	5,46
2008	11,15	7,64	5,74
2009	12,32	8,00	7,32
2010	12,25	7,36	6,27
2011	19,71	9,17	6,67
2012	28,38	12,15	9,60
2013	26,98	13,15	7,81
2014	15,43	10,60	6,73
2015	19,00	9,30	9,16
2016	19,75	11,07	7,86
2017	26,60	13,53	7,32
2018	18,18	11,68	8,06
2019	10,40	14,75	5,94
2020	11,33	14,63	7,15
2021	18,41	13,21	8,33
2022	16,93	13,06	10,30
2023	23,16	17,23	15,33

8. grafikoa.
Erregistratutako erreklamazio idatziak lurraldez lurralde, 10.000 biztanleko (2015-2023)

Banaketa lurralde bakoitzean

Kexagileak lurralde historikoko hiriburuan ala beste udalerrri batzuetan bizi diren, herritarren jokabidea ez dela berdina erakusten du kexa-espedienteen banaketak. Egiaz, Bizkaian eta Gipuzkoan, handiagoa da hiriburutik kanpo bizi diren kexagileen kopurua, Araban, ordea, kexetatik ia %75 Gasteizen bizi direnek egin dituzte.

17. taula.
Kexen banaketa, hiriburuko biztanleek edo lurraldeko gainerako udalerrietako biztanleek egin dituzten kontuan hartuta

ARABA/ÁLAVA	Kop.	%
Vitoria-Gasteiz	569	74,37
Beste udalerrri batzuk	196	25,63
Guztira	765	100

BIZKAIA	Kop.	%
Bilbao	767	38,87
Beste udalerrri batzuk	1.206	61,13
Guztira	1.973	100

GIPUZKOA	Kop.	%
Donostia/San Sebastián	302	27,38
Beste udalerrri batzuk	801	72,62
Guztira	1.103	100

Euskal Autonomia Erkidegotik kanpo etorritako kexak

Urtean zehar, beste autonomia erkidego batzuetatik etorritako 54 kexa jaso ditugu, euskal herri-administrazioen kontrakoak.

18. taula.

Euskal Autonomia Erkidegotik kanpo etorritako kexak

Beste autonomia erkidego batzuetatik etorritako kexak	Kop.
Gaztela eta Leongo A.E.	13
Nafarroako F.K	13
Aragoiko A.E.	7
Kataluniako A.E.	5
Errioxako A.E.	5
Madrilgo A.E.	4
Kantabriako A.E.	4
Andaluziako A.E.	2
Valentziako Erkidegoa	1
Guztira	54

7. Prozedurari buruzko estatistika (kexa idatzien espedienteen egoera)

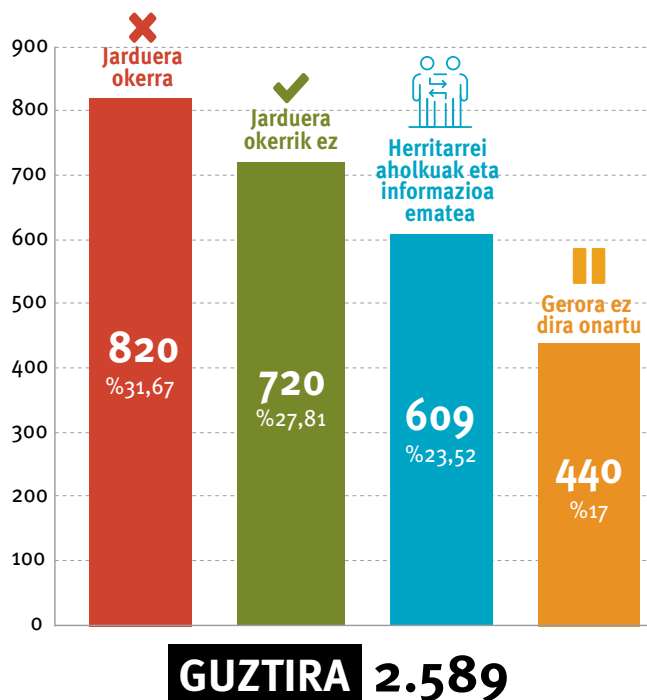
Jarraian, 2023an bideratutako espedienteak tramitazioaren zein fasetan dauden aztertuko dugu.

2023. urtean 2.589 kexa-espeditente bukatu dira eta 1.540 ebazpen eman dira. Arartekoak hartu dituen erabakiak aztertuta, eragindako administrazioaren jarduera okerren bat zegoen 820 kasutan, hau da, %53 baino gehiagotan; ehuneko hori iazkoa (%48) baino handiagoa da. Aitzitik, ez da jarduera okerrik antzeman aztertutako espedienteetatik 720 kasutan, ia %47tan (iaz %52 izan ziren).

Izapidetzen ari ziren espeditente batzuetan, kexa aztertzen hasi ondoren, azterketa jarraitzea eragozten duten hainbat inguruabar agertu dira: beste defendatzaile batzuekiko bikoiztasuna, epailearen ebazpenaren zain dauden auziak, epai irmoa dutenak, epai bideari ekin diotenak eta abar. Espediente horiek *Gerora ez dira onartu* izenpean jaso dira ondoko grafikoetan.

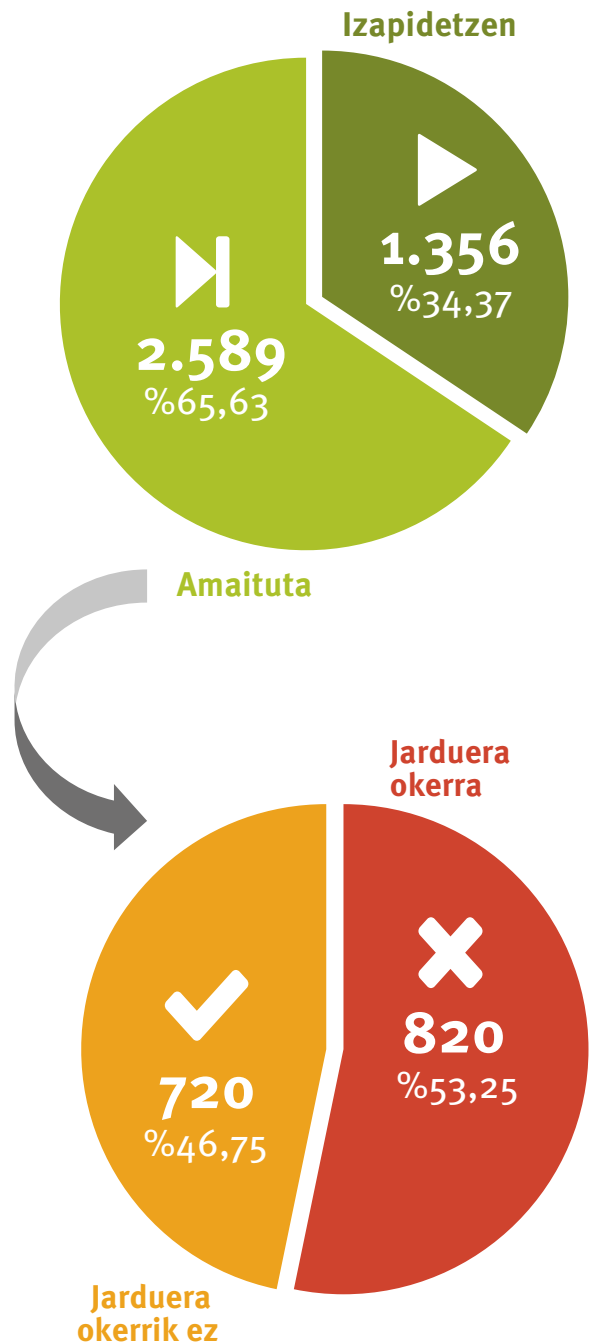
9. grafikoa.

2023an bukatu diren espedienteak

Kexen egoera: euskal administrazio publikoaren jarduera ez okerrak eta okerrak

10. grafikoa.
Kexa-espedienteen egoera

Aurreko datuetatik ondorioztatzen denez, Arartekoak 2023. urtean sakonki aztertu dituen erreklamazio guztietatik 820 kasutan, hau da, %53 baino gehiagotan ondorioztatu da jarduera okerraren bat egin dela.

19. taula.

Kexa-espedienteen egoera, jarduera-arloen arabera (2023an egindako kexak)

Arloa	Izapidetzen ▶	Amaítuta ▶	Jarduera okerra X	Jarduera okerrik ez ✓	Herritarrei aholkuak eta informazioa 🗨️	Gerora ez dira onartu
Gizarteratzea	197	240	72	22	86	60
Osasuna	98	146	23	14	77	32
Hezkuntza	17	209	37	119	2	51
Herri-administrazioen zerbitzuko langileak	72	121	32	53	4	32
Herri-administrazioen araubide juridikoa, ondasunak eta zerbitzuak	39	148	50	32	49	17
Etxebizitza	24	147	29	40	58	20
Ingurumena	78	66	19	17	22	8
Ogasuna	29	89	12	33	39	5
Hirigintza eta lurralde antolamendua	32	79	34	18	17	10
Segurtasuna	13	87	8	23	35	21
Administrazio elektronikoa, datuak babestea, gardentasuna eta gobernu ona	18	61	23	13	17	8
Herri lanak, garraioak eta azpiegiturak	15	53	13	20	19	1
Espetxeratuak	17	43	2	18	22	1
Adinekoak eta mendekotasun-egoeran dauden pertsonak	14	36	4	19	11	2
Desgaitasunen bat duten pertsonak	12	36	9	18	8	1
Justizia	2	38	2	2	31	3
Haurrak eta nerabeak	6	27	1	12	5	9
Hizkuntz eskubideak, kultura eta kirola	3	24	5	2	11	6
Jarduera ekonomikoaren antolamendua	5	19	7	5	4	3
Familiak	4	13	2	3	5	3
Lana eta Gizarte Segurantza	2	9	1	1	6	1
Emakumeen berdintasuna eta osotasuna	1	5	-	2	3	-
Talde terroristen biktimak	-	6	2	3	-	1
Ijitoak eta beste gutxiengo kultural batzuk	2	-	-	-	-	-
Buruko gaixotasunak edo nahasmenduak dituzten pertsonak	1	-	-	-	-	-
Lesbianak, gayak, bisexualak, transexualak eta intersexualak	1	-	-	-	-	-
Guztira	702	1.702	387	489	531	295

20. taula.

Kexa-espedienteen egoera, jarduera-arloen arabera (2023. urtea baino lehenago egindako kexak)

Arloa	Izapidetzen ▶	Amaituta ▶	Jarduera okerra ✕	Jarduera okerrik ez ✓	Herritarrei aholkuak eta informazioa 🗨️	Gerora ez dira onartu
Gizarteratzea	111	260	127	60	26	47
Osasuna	135	45	18	6	19	2
Ingurumena	130	46	35	7	1	3
Ogasuna	114	31	13	8	8	2
Herri-administrazioen araubide juridikoa, ondasunak eta zerbitzuak	43	88	72	10	2	4
Segurtasuna	7	120	22	29	6	63
Etxebizitza	20	57	25	27	1	4
Hirigintza eta Lurralde Antolamendua	6	52	45	7	-	-
Herri lanak, garraioak eta azpiegiturak	7	40	20	17	3	-
Herri-administrazioen zerbitzuko langileak	10	29	12	9	-	8
Familiak	17	18	6	4	2	6
Desgaitasunen bat duten pertsonak	1	21	9	10	2	-
Hezkuntza	4	15	4	10	-	1
Emakumeen berdintasuna eta osotasuna	16	3	2	1	-	-
Jarduera ekonomikoaren antolamendua	7	11	7	2	-	2
Adinekoak eta mendekotasun-egoeran dauden pertsonak	-	14	3	8	3	-
Administrazio elektronikoa, datuak babestea, gardentasuna eta gobernu ona	-	12	9	3	-	-
Lana eta Gizarte Segurantzza	11	1	-	-	1	-
Haurrak eta nerabeak	3	8	-	5	1	2
Espetxeratuak	3	5	-	4	1	-
Etorakinak	6	1	1	-	-	-
Hizkuntz eskubideak, kultura eta kirola	-	6	2	2	1	1
Justizia	1	2	-	1	1	-
Talde terroristen biktimak	2	1	1	-	-	-
Buruko gaixotasunak edo nahasmenduak dituzten pertsonak	-	1	-	1	-	-
Guztira	654	887	433	231	78	145

Kexak administrazioen arabera aztertzean, 2023an hasitako espedientei dagozkien ebazpenak bakarrik aztertu dira.

Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorraren (Eusko Jaurlaritza) aurkako kexa-espedienteen egoera

21. taula.

Eusko Jaurlaritzaren aurkako kexa-espedienteen egoera, jarduera-arloen arabera

Arloa	Izapidetzen ▶	Amaituta ▶	Jarduera okerra ✗	Jarduera okerrik ez ✓	Herritarrei aholkuak eta informazioa 🗨️	Gerora ez dira onartu
Gizarteratzea	171	220	67	20	77	56
Osasuna	97	146	23	14	77	32
Hezkuntza	17	191	35	109	1	46
Herri-administrazioen zerbitzuko langileak	54	90	28	40	2	20
Etxebizitza	17	123	26	21	56	20
Espetxeratuak	14	43	2	18	22	1
Segurtasuna	4	40	1	12	16	11
Administrazio elektronikoa, datuak babestea, gardentasuna eta gobernu ona	5	30	9	6	11	4
Justizia	2	25	-	-	23	2
Ingurumena	10	8	1	3	4	-
Familiak	4	11	2	3	4	2
Hizkuntz eskubideak, kultura eta kirola	3	11	1	-	7	3
Lana eta Gizarte Segurantza	2	9	1	1	6	1
Jarduera ekonomikoaren antolamendua	4	4	-	1	1	2
Ogasuna	2	4	1	1	2	-
Herri lanak, garraioak eta azpiegiturak	2	4	-	2	2	-
Desgaitasunen bat duten pertsonak	2	4	1	1	2	-
Herri-administrazioen araubide juridikoa, ondasunak eta zerbitzuak	1	5	3	2	-	-
Adinekoak eta mendekotasun-egoeran dauden pertsonak	-	3	1	2	-	-
Emakumeen berdintasuna eta osotasuna	-	1	-	1	-	-
Lesbianak, gayak, bisexualak, transexualak eta intersexualak	1	-	-	-	-	-
Guztira	412	972	202	257	313	200

22. taula.

Eusko Jaurlaritzaren aurkako kexa-espedienteen egoera, bertako sailen arabera

Saila	Izapidetzen ▶	Amaítuta ▶	Jarduera okerra ✕	Jarduera okerrik ez ✓	Herritarrei aholkuak eta informazioa ematea 🗨️	Gerora ez dira onartu
Lana eta Enplegua	175	233	72	20	84	57
Hezkuntza	46	257	59	134	4	60
Osasuna	109	165	26	22	81	36
Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraioak	23	131	29	25	57	20
Berdintasuna, Justizia eta Gizarte Politikak	23	88	8	26	49	5
Segurtasuna	9	49	2	14	20	13
Ekonomiaren Garapena, Jasangarritasuna eta Ingurumena	13	14	2	6	6	-
Gobernantza Publikoa eta Autogobernua	4	17	2	5	6	4
Kultura eta Hizkuntza Politika	3	11	1	4	3	3
Turismoa, Merkataritza eta Kontsumoa	6	3	-	1	-	2
Ekonomia eta Ogasuna	1	6	1	2	3	-
Guztira	412	974	202	259	313	200

Foru erakundeen aurkako kexa-espedienteen egoera

23. taula.

Foru erakundeen aurkako kexa-espedienteen egoera, lurralde historikoen arabera

	Izapidetzen ▶	Amaítuta ▶	Jarduera okerra ✕	Jarduera okerrik ez ✓	Herritarrei aholkuak eta informazioa 🗨️	Gerora ez dira onartu
Arabako Foru Aldundia	14	53	8	29	9	7
Bizkaiko Foru Aldundia	18	78	14	26	21	17
Gipuzkoako Foru Aldundia	14	39	5	15	15	4
Guztira	46	170	27	70	28	45

24. taula.

Foru erakundeen aurkako kexa-espeditteen egoera, jarduera-arloen arabera

Arloa	Izapidetzen ▶	Amaítuta ▶	Jarduera okerra ✕	Jarduera okerrik ez ✓	Herritarrei aholkuak eta informazioa 🗨️	Gerora ez dira onartu
Adinekoak eta mendekotasun-egoeran dauden pertsonak	8	31	4	16	9	2
Desgaitasunen bat duten pertsonak	8	26	7	13	5	1
Herri lanak, garraioak eta azpiegiturak	3	20	4	8	7	1
Ogasuna	2	20	2	7	9	2
Haurrak eta nerabeak	3	19	1	9	1	8
Administrazio elektronikoa, datuak babestea, gardentasuna eta gobernu ona	8	12	3	4	5	-
Herri-administrazioen zerbitzuko langileak	6	12	1	6	-	5
Gizarteratzea	3	6	3	1	-	2
Ingurumena	2	7	-	1	4	2
Hizkuntz eskubideak, kultura eta kirola	-	6	-	-	3	3
Herri-administrazioen araubide juridikoa, ondasunak eta zerbitzuak	1	3	1	1	-	1
Familiak	-	2	-	-	1	1
Jarduera ekonomikoaren antolamendua	-	2	1	1	-	-
Espetxeratuak	1	1	-	1	-	-
Hezkuntza	-	1	-	1	-	-
Emakumeen berdintasuna eta osotasuna	-	1	-	-	1	-
Buruko gaixotasunak edo nahasmenduak dituzten pertsonak	1	-	-	-	-	-
Hirigintza eta lurralde antolamendua	-	1	-	1	-	-
Guztira	46	170	27	70	45	28

Toki-administrazioen aurkako kexa-espedienteen egoera

25. taula.
Arabako udalen aurkako kexa-espedienteen egoera

UDALA 	Izapidetzen ▶	Amaituta ▶	Jarduera okerra ✗	Jarduera okerrik ez ✓	Herritarrei aholkuak eta informazioa 	Gerora ez dira onartu
Vitoria-Gasteiz	15	50	10	21	12	7
Legutio	4	1	-	-	1	-
Okondo	3	2	1	-	1	-
Laudio / Ilodio	1	3	-	1	1	1
Artziniega	1	2	1	1	-	-
Amurrio	1	1	-	-	-	1
Armiñón	-	2	1	1	-	-
Arrozua-Ubarrundia	-	2	1	-	1	-
Asparrena	2	-	-	-	-	-
Iruña Oka / Iruña de Oca	-	2	1	-	1	-
Laguardia	2	-	-	-	-	-
Agurain / Salvatierra	-	1	1	-	-	-
Alegría-Dulantzi	1	-	-	-	-	-
Arria - Maeztu	1	-	-	-	-	-
Bernedo	-	1	-	-	1	-
Elciego	-	1	1	-	-	-
Kuartango	-	1	1	-	-	-
Labastida / Bastida	-	1	-	-	1	-
Lagrán	1	-	-	-	-	-
Lapuebla de Labarca	1	-	-	-	-	-
Peñacerrada - Urizaharra	-	1	-	-	1	-
Ribera Baja / Erriberabeitia	-	1	1	-	-	-
Valdegovía / Gaubea	1	-	-	-	-	-
Yécora / Iekora	-	1	-	-	-	1
Zuia	1	-	-	-	-	-
Guztira	35	73	19	24	20	10

26. taula.
Arabako administrazio batzarren aurkako kexa-espedienteen egoera

ADMINISTRATIO BATZARRA 	Izapidetzen ▶	Amaituta ▶	Jarduera okerra ✗	Herritarrei aholkuak eta informazioa
Amarita	1	-	-	-
Markina	-	1	1	-
Mendibil	-	1	-	-
Olabezar	-	1	-	-
Guztira	1	3	1	0

27. taula.
Gipuzkoako udalen aurkako kexa-espedienteen egoera

UDALA	Izapidetzen	Amaituta	Jarduera okerra	Jarduera okerrik ez	Herritarrei aholkuak eta informazioa	Gerora ez dira onartu
	▶	▶▶	✕	✓	🗨️	
Donostia / San Sebastián	26	52	13	18	13	8
Irun	4	9	3	5	1	-
Errenteria	1	10	2	4	4	-
Arrasate/ Mondragón	2	6	1	1	2	2
Hondarribia	2	6	2	1	-	3
Tolosa	6	1	-	-	1	-
Lasarte-Oria	-	6	3	-	3	-
Pasaia	1	5	2	3	-	-
Usurbil	1	5	1	2	2	-
Zarautz	1	5	1	1	2	1
Eibar	1	3	1	-	1	1
Beasain	1	2	1	-	1	-
Bergara	1	2	1	1	-	-
Deba	-	3	1	-	2	-
Hernani	-	3	1	-	1	1
Lezo	1	2	-	1	-	1
Urretxu	1	2	-	1	1	-
Villabona	1	2	1	1	-	-
Andoain	-	2	1	-	1	-
Astigarraga	-	2	1	1	-	-
Azkoitia	-	2	2	-	-	-
Azpeitia	-	2	1	-	1	-
Mendaro	-	2	1	-	-	1
Zizurkil	1	1	-	-	1	-
Zumaia	1	1	-	-	1	-
Aia	1	-	-	-	-	-

UDALA	Izapidetzen	Amaituta	Jarduera okerra	Jarduera okerrik ez	Herritarrei aholkuak eta informazioa	Gerora ez dira onartu
	▶	▶▶	✕	✓	🗨️	
Albiztur	1	-	-	-	-	-
Alegia	-	1	-	-	1	-
Elgoibar	-	1	1	-	-	-
Eskoriatza	-	1	-	-	1	-
Ezkio-Itsaso	-	1	-	-	1	-
Itsasondo	-	1	-	1	-	-
Lazkao	1	-	-	-	-	-
Legazpi	-	1	-	-	1	-
Mutriku	-	1	-	-	1	-
Oiartzun	-	1	-	1	-	-
Ordizia	-	1	-	-	1	-
Oñati	-	1	-	-	1	-
Segura	-	1	-	1	-	-
Soraluze-Placencia de las Armas	-	1	-	-	-	1
Urnieta	-	1	-	-	1	-
Zerain	-	1	-	1	-	-
Zumarraga	-	1	1	-	-	-
Guztira	55	151	42	44	46	19

28. taula.
Bizkaiko udalen aurkako kexa-espedienteen egoera

UDALA	Izapidetzen	Amaituta	Jarduera okerra	Jarduera okerrik ez	Herritarrei aholkuak eta informazioa	Gerora ez dira onartu
	▶	▶	✕	✓	🗨️	
Bilbao	47	81	16	22	32	11
Getxo	5	25	11	6	7	1
Barakaldo	12	15	6	4	1	4
Durango	2	9	2	-	5	2
Valle de Trápaga-Trapagaran	6	5	4	-	-	1
Abanto y Ciérvana / Abanto Zierbena	3	6	4	1	1	-
Basauri	2	7	-	3	4	-
Portugalete	4	5	1	1	3	-
Erandio	3	5	1	1	-	3
Galdakao	1	6	4	1	-	1
Mungia	3	4	2	1	1	-
Gamiz-Fika	1	5	2	2	-	1
Leioa	3	3	2	1	-	-
Santurtzi	2	4	3	-	1	-
Sestao	1	5	1	2	2	-
Sopela	1	5	3	2	-	-
Plentzia	2	3	-	1	2	-
Sopuerta	2	3	1	1	-	1
Zalla	2	3	-	-	2	1
Güeñes	2	2	-	1	1	-
Urduliz	-	4	-	3	1	-
Abadiño	1	2	-	1	1	-
Amorebieta-Etxano	-	3	1	-	2	-
Barrika	1	2	-	-	2	-
Galdames	2	1	-	-	1	-
Gordexola	1	2	2	-	-	-
Gorliz	1	2	1	-	1	-
Lemoa	-	3	-	-	3	-
Lemoiz	2	1	1	-	-	-
Arrigorriaga	1	1	1	-	-	-
Berango	-	2	2	-	-	-
Bermeo	-	2	-	1	1	-
Busturia	1	1	1	-	-	-

UDALA	Izapidetzen	Amaituta	Jarduera okerra	Jarduera okerrik ez	Herritarrei aholkuak eta informazioa	Gerora ez dira onartu
	▶	▶	✕	✓	🗨️	
Derio	1	1	1	-	-	-
Elorrio	1	1	-	1	-	-
Ermua	1	1	1	-	-	-
Fruiz	-	2	1	1	-	-
Markina-Xemein	1	1	-	-	1	-
Alonsotegi	-	1	1	-	-	-
Arratzu	-	1	1	-	-	-
Artzentales	-	1	-	-	1	-
Atxondo	1	-	-	-	-	-
Bakio	-	1	-	1	-	-
Balmaseda	-	1	-	1	-	-
Berriz	-	1	-	-	1	-
Dima	-	1	1	-	-	-
Etxebarri	-	1	-	1	-	-
Garai	-	1	-	-	1	-
Gautegiz Arteaga	-	1	-	1	-	-
Gernika-Lumo	-	1	1	-	-	-
Gizaburuaga	-	1	-	-	1	-
Iurreta	-	1	-	-	1	-
Karrantza Harana / Valle de Carranza	-	1	-	-	1	-
Larrabetzu	-	1	1	-	-	-
Lekeitio	1	-	-	-	-	-
Lezama	-	1	-	1	-	-
Mallabia	1	-	-	-	-	-
Muskiz	-	1	-	-	1	-
Muxika	-	1	-	-	1	-
Ondarroa	1	-	-	-	-	-
Orozko	-	1	-	1	-	-
Sondika	1	-	-	-	-	-
Zaldibar	1	-	-	-	-	-
Zamudio	1	-	-	-	-	-
Zaratamo	1	-	-	-	-	-
Zeanuri	-	1	-	1	-	-
Total	126	253	80	64	83	26

29. taula.

EAEko toki-administrazioen aurkako kexa-espeditteen egoera, jarduera-arloen arabera

Arloa	Izapidetzen ▶	Amaítuta ▶	Jarduera okerra X	Jarduera okerrik ez ✓	Herritarrei aholkuak eta informazioa 🗨️	Gerora ez dira onartu
Herri-administrazioen araubide juridikoa, ondasunak eta zerbitzuak	35	132	44	29	44	16
Ingurumena	60	48	17	11	14	6
Hirigintza eta lurralde antolamendua	30	77	33	16	17	10
Ogasuna	19	49	8	16	23	2
Segurtasuna	9	48	7	11	19	11
Gizarteratzea	22	16	2	3	10	1
Herri lanak, garraioak eta azpiegiturak	10	24	9	5	10	-
Etxebizitza	6	23	3	18	2	-
Herri-administrazioen zerbitzuko langileak	10	15	3	4	2	6
Administrazio elektronikoa, datuak babestea, gardentasuna eta gobernu ona	5	13	8	3	1	1
Desgaitasunen bat duten pertsonak	2	6	1	4	1	-
Hizkuntz eskubideak, kultura eta kirola	-	7	4	2	1	-
Adinekoak eta mendekotasun-egoeran dauden pertsonak	2	5	1	2	2	-
Haurrak eta nerabeak	2	4	-	2	2	-
Talde terroristen biktimak	-	5	2	2	-	1
Emakumeen berdintasuna eta osotasuna	1	3	-	1	2	-
Jarduera ekonomikoaren antolamendua	1	2	-	1	1	-
Hezkuntza	-	2	-	1	-	1
Ijitoak eta beste gutxiengo kultural batzuk	2	-	-	-	-	-
Justizia	-	1	-	1	-	-
Osasuna	1	-	-	-	-	-
Guztira	217	480	142	132	151	55

30. taula.

Toki-administrazioko beste erakunde batzuen aurkako kexa-espedienteen egoera, eragindako erakunde publikoaren arabera

	Izapidetzen ▶	Amaituta ▶	Jarduera okerra ✕	Jarduera okerrik ez ✓	Herritarrei aholkuak eta informazioa 💬	Gerora ez dira onartu
Bilbao Bizkaia Ur Patzuergoa	3	12	3	4	4	1
Gipuzkoako Urak	3	6	1	1	4	-
Bizkaiko Garraio Patzuergoa	1	4	1	3	-	-
Metro Bilbao	2	2	-	1	1	-
Txingudiko Zerbitzuak	-	4	-	2	2	-
Gipuzkoako Garraioaren Lurralde Agintaritza	-	1	-	1	-	-
Mungialde. Gizarte Zerbitzuen Mankomunitatea	-	1	-	1	-	-
Durangoko Merinaldearen Mankomunitatea	1	-	-	-	-	-
Lea Artibai Amankomunazgoa	1	-	-	-	-	-
Loatzo Udalen Mankomunitatea	1	-	-	-	-	-
Uribe Kostako Zerbitzu Mankomunitatea	-	1	-	1	-	-
Txorierriko Mankomunitatea	-	1	-	-	-	1
URBIDE, Arabako Ur Patzuergoa	1	-	-	-	-	-
Guztira	13	32	5	14	11	2

31. taula.

Toki-administrazioko beste erakunde batzuen aurkako kexa-espedienteen egoera, jarduera-arloen arabera

Arloa	Izapidetzen ▶	Amaituta ▶	Jarduera okerra ✕	Jarduera okerrik ez ✓	Herritarrei aholkuak eta informazioa 💬	Gerora ez dira onartu
Ogasuna	5	14	1	7	5	1
Herri-administrazioen araubide juridikoa, ondasunak eta zerbitzuak	2	7	2	-	5	-
Herri lanak, garraioak eta azpiegiturak	-	5	-	5	-	-
Ingurumena	3	1	-	-	1	-
Administrazio elektronikoa, datuak babestea, gardentasuna eta gobernu ona	-	2	2	-	-	-
Etxebizitza	1	1	-	1	-	-
Gizarteratzea	-	1	-	-	-	1
Haurrak eta nerabeak	1	-	-	-	-	-
Adinekoak eta mendekotasun-egoeran dauden pertsonak	-	1	-	1	-	-
Hirigintza eta lurralde antolamendua	1	-	-	-	-	-
Guztira	13	32	5	14	11	2

Euskal Autonomia Erkidegoko beste administrazio batzuen aurka egindako kexa-espeditenteen egoera**32. taula.****Euskal Autonomia Erkidegoko beste administrazio batzuen aurka egindako kexa-espeditenteen egoera**

	Izapidetzen ▶	Amaituta ▶	Jarduera okerra ✕	Jarduera okerrik ez ✓	Herritarrei aholkuak eta informazioa 🗨️	Gerora ez dira onartu
EEE – Energiaren Euskal Erakundea	1	13	6	4	2	1
Haurreskolak	1	13	2	8	1	2
Euskal Herriko Unibertsitatea	1	11	2	5	-	4
URA – Uraren Euskal Agentzia	3	2	1	-	-	1
Gipuzkoako Abokatuen Elkargo Prestua	-	3	-	-	3	-
Arabako Abokatuen Elkargo Ohoretsua	-	3	-	1	1	1
Gipuzkoa eta Arabako Finken Administrazioaileen Lurralde Elkargoa	-	2	1	-	1	-
Bizkaiko Auzitegietako Prokuradoreen Elkargo Ohoretsua	-	1	1	-	-	-
Bizkaiko Ingeniari Tekniko Industrialen Elkargo Ofiziala	-	1	-	-	1	-
Arabako Psikologoaren Elkargoa	-	1	-	-	1	-
Legelarien Euskal Kontseilua	-	1	-	-	1	-
IZENPE	-	1	-	-	-	1
SPRI – Enpresen Garapenerako Euskal Agentzia	-	1	-	-	-	1
Guztira	6	53	13	18	11	11

33. taula.**Euskal Autonomia Erkidegoko beste administrazio batzuen aurka egindako kexa-espeditenteen egoera, jarduera-arloen arabera**

Arloa	Izapidetzen ▶	Amaituta ▶	Jarduera okerra ✕	Jarduera okerrik ez ✓	Herritarrei aholkuak eta informazioa 🗨️	Gerora ez dira onartu
Hezkuntza	-	15	2	8	1	4
Justizia	-	12	2	1	8	1
Jarduera ekonomikoaren antolamendua	-	11	6	2	2	1
Ingurumena	3	3	1	2	-	-
Herri-administrazioen zerbitzuko langileak	-	6	2	3	-	1
Ogasuna	1	2	-	2	-	-
Administrazio elektronikoa, datuak babestea, gardentasuna eta gobernu ona	-	3	-	-	-	3
Espetxeratuak	1	-	-	-	-	-
Herri-administrazioen araubide juridikoa, ondasunak eta zerbitzuak	-	1	-	-	-	1
Hirigintza eta lurralde antolamendua	1	-	-	-	-	-
Guztira	6	53	13	18	11	11

8. Ofiziozko espedienteak

Herritarren keak aztertu eta ikertzeaz gain, Ararteko erakundeak, bere kabuz, hainbat gai ikertzeari ekiten dio: batzuetan, euskal administrazio publikoren batek agian oker jokatu duela iruditu zaigulako; beste batzuetan, zerbitzu berriak emateko edo laguntzeko aukera ikusi dugulako.

Otsailaren 27ko 3/1985 Legeak –Ararteko erakundearen sortu eta arautzekoak– ofizioz jarduteko aukera xedatu zuen 17.1 artikuluan. Horri esker, Arartekoak bere kabuz esku har dezake, administrazioaren irregulartasunen edo akatsen baten ondorioz kalteturiko herritarren kexen zain egon barik.

2023an ofiziozko eta jarraipena egiteko 26 espediente bideratzen hasi gara. Arloen arabera, aipatzekoak dira Haur eta Nerabeentzako Bulegoari eta espetxeratuak dagozkionak.

34. taula. Ofiziozko espedienteen banaketa, arloen arabera

Arloa	Kop.	%
Haurrak eta nerabeak	9	34,61
Espetxeratuak	7	26,92
Ingurumena	6	23,08
Gizarteratzea	2	7,69
Administrazio elektronikoa, datuak babestea, gardentasuna eta gobernu ona	1	3,85
Etorkinak	1	3,85
Guztira	26	100

Joan den urtean, Haur eta Nerabeentzako Bulegoak jarduera bizia bultzatu du eta ofiziozko hainbat ekimen burutu ditu.

Horietatik hiru gizarte-zerbitzuek artatutako adingabe batzuen egoera bereziaz hedabideetan adierazitako alertagatik hasi dira. Laugarren espedientearen, adimen-desgaitasuna duen gazte baten egoeraz arduratu gara; hori emantzipatuta dago eta ez dauka familia-sarerik lurraldean.

Haur eta Nerabeentzako Bulegoak irekitako beste espediente batek zerikusia du Vivero zentroan hartuta eta bakarrik dauden adingabe atzerritarrak artatzearekin. Hori 2023ko martxoaren 22ko Arartekoaren Ebazpenarekin amaitu da, zeinak Bizkaiko Foru Aldundiari gomendatzen baitio berma dezala adingabe atzerritarrak premiazko harrera-programan segurtasun- eta duintasun-baldintzetan hartzen direla, eta behar bezala osa dezala baliabide dibertsifikatu eta egokien sare bat, pertsona horien askotariko premiei erantzuteko, arreta berezia jarriz jokabide-arazoak dituzten nerabeentzako programa

espezializatuei. Oraindik zabalik dago gomendio horren betetze-maila zehazteko azterketa.

Seigarren espedienteak, berriz, Arartekoaren 2/2021 Gomendio Orokorraz (Euskadin haur eta nerabeen kontrako sexu-abusua eta sexu-esplotazioa gertatzen direnean jarduteko jarraibideak) 2022an hasi zen jarraipen-lana osatzen du, oraingo honetan sistema judizialak haur eta nerabeen kontrako sexu-abusuari hobeto erantzuteko egindako jarduerak bilduz.

Azkenik, ohikoa denez, foru aldundiei zuzendu zaizkien ofiziozko jarduerak bultzatu ditu (3), babesik gabe dauden haur eta nerabeei emandako arretaren bilakaera aztertzen jarraitzeko.

2023. urtean ofiziozko 6 jarduera hasi dira, ingurumen arlotik bultzatuak eta Bilbo, Donostia, Gasteiz, Barakaldo, Getxo eta Irungo Udalei zuzenduak. Informazioa eskatu zitzaie, 50.000 biztanletik gorako euskal udalerrietan emisio gutxiko eremuak arautzeko asmoz Arartekoak sustaturiko jardueraren gainean, eta gai horrek Arartekoaren 1/2024 Gomendio Orokorra eragin du, otsailaren 21ekoa: Euskadiko emisio txikiko eremuak arautzeko proposamenak.

Ofiziozko 2 jarduera ere hasi ziren, Araba espetxean preso bat eta Gipuzkoa espetxean beste bat hiltzearekin lotutako informazioak jaso zirelako. Lehenbizikoa Arartekoaren 2023ko azaroaren 23ko Ebazpenaren bidez amaitu zen, non Arartekoak iritzi baitzion espetxe-administrazioak prebentzio-, ikerketa- eta posbentzio-jarduera zuzena izan zela. Bigarrena azkenean 2024an bukatu da, Arartekoaren 2024ko urtarrilaren 29ko Ebazpenaren bidez; bertan, erakunde honek ondorioztatu du Eusko Jaurlaritzako Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailak ez duela oker jokatu.

Ofiziozko beste jarduera bat ere egin zen Eusko Jaurlaritzako Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailarekin, gai honen gainean: presoek beren senide eta hurbilekoekin komunikatu ahal izatea adingabeak tartean daudenean. Jarduera hori Arartekoaren 2023ko urriaren 17ko Ebazpenaren bidez amaitu da: Eusko Jaurlaritzako Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailari gomendatu zaio adingabeak tartean direnean, malgutu eta homogeneizatu ditzala irizpideak presoek beren senide eta hurbilekoekin dituzten komunikazioetan, bai eta zenbait hobekuntza egin ditzala ere, Euskadiko hiru espetxeetan komunikazio horiek errazteko.

Hain zuzen ere arlo horretan, espetxeko komunikazioei dagokienez, euskal abokatutzako kide batzuek emandako informazio batzuen ondorioz, ofiziozko espediente bat hasi zen, zaina Arartekoaren 2023ko urriaren 17ko Ebazpenaren bidez bukatu den. Eusko Jaurlaritzako Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailari gomendatu zaio malgutu eta homogeneizatu ditzala presoek eragile juridikoekin komunikatzeko irizpideak, eta hobetu ditzala Euskadiko hiru espetxeetan komunikazio horiek egiteko erabiltzen diren gelen baldintzak.

Bukatzeko, administrazio elektronikoa, datuak babeste, gardentasun eta gobernu onaren arloan, 2023an aztertu da zer-nolako bilakaera izan duen Arartekoak 2021ean argitaratu zuen azterlan honetan bildutako gomendioek: “Administrazio digitala eta herritarrekiko harremanak. Euskal administrazio publikoetarako aplikazioa”. Horretarako, informazioa biltzeko galdera-sorta bat bidali zaie administrazio informatzaileei, azken urteotan hartu diren neurri guztien berri izateko. Arartekoak 2024an argitaratuko ditu ateratako ondorioak.

Ofiziotzko jarduera horiek eta beste zenbait –horietako batzuk aztergai dugun urtean bukatu dira, beste batzuk bideratzen ari dira— zehatzago kontsulta daitezke txosten honen II eta III. kapituluetan, baita horri erantsitako Haur eta Nerabeentzako Bulegoaren txostenean ere.

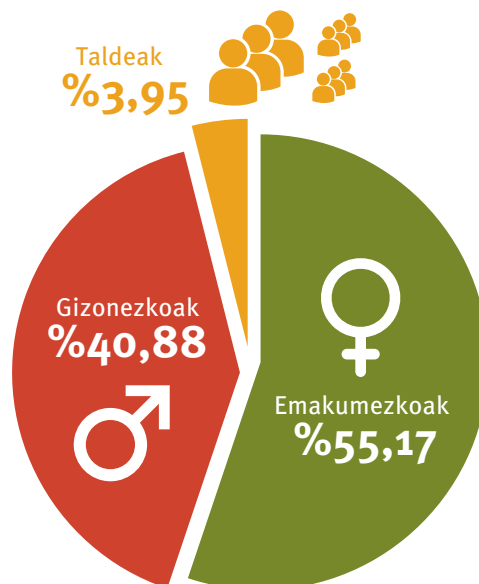
9. Estatistika soziologikoa. Kexagileen tipologia eta kexen formatua

Gure zerbitzuetara jotzen duten pertsonen harrera egiteko modu naturalak Arartekoaren esku hartzea eskatzen duten pertsonen ezaugarriak eta baldintzak ezagutzearekin zuzeneko zerikusia dauka.

Kexagileen ezaugarriak

2023. urtean egindako kexen analisi soziologikoa ez du aldaketa esanguratsurik erakusten aurreko urteen aldean, baina emakumeek egindako kexak pixkanaka eta etengabe areagotuz doazela ikusten da.

11 grafikoa. *Jasotako kexen banaketa, kexagileen ezaugarrien arabera*

35. taula. *Sexuaren eta arloaren arabera banaketa*

	Emakumezkoak %	Gizonezkoak %
Sexuaren eta arloaren arabera banaketa		
Herriaren defendatzaileak	41,41	56,57
Hizkuntz eskubideak, kultura eta kirola	47,06	32,35
Hezkuntza	66,37	30,73
Familiak	39,13	60,87
Ogasuna	53,90	45,39
Emakumeen berdintasuna eta osotasuna	40	40
Gizarteratzea	51,79	46,53
Haurrak eta nerabeak	60,98	36,59
Justizia	46,03	50,79
Ingurumena	39,52	43,33
Herri lanak, garraioak eta azpiegiturak	42,67	50,67
Jarduera ekonomikoaren antolamendua	46,15	48,72
Herri-administrazioen zerbitzuko langileak	65,94	32,31
Desgaitasunen bat duten pertsonak	53,57	39,29

Sexuaren eta arloaren arabera banaketa	Emakumezkoak %	Gizonezkoak %
Buruko gaixotasunak edo nahasmenduak dituzten pertsonak	100	-
Espetxeratuak	26,03	71,23
Ijitoak eta beste gutxiengo kultural batzuk	66,67	33,33
Etorkinak	53,33	40
Lesbianak, gayak, bisexualak, transexualak eta intersexualak	-	33,33
Adinekoak eta mendekotasun-egoeran dauden pertsonak	69,81	30,19
Talde terroristen biktimak	-	16,67
Onartu gabeak	69,39	29,08
Herri-administrazioen araubide juridikoa, ondasunak eta zerbitzuak	37,76	52,04
Osasuna	52,31	46,15
Segurtasuna	44,90	51,02
Lana eta Gizarte Segurantza	63,16	31,58
Administrazio elektronikoa, datuak babestea, gardentasuna eta gobernu ona	34,07	61,54
Hirigintza eta lurralde antolamendua	49,57	43,59
Etxebizitza	56,28	42,62

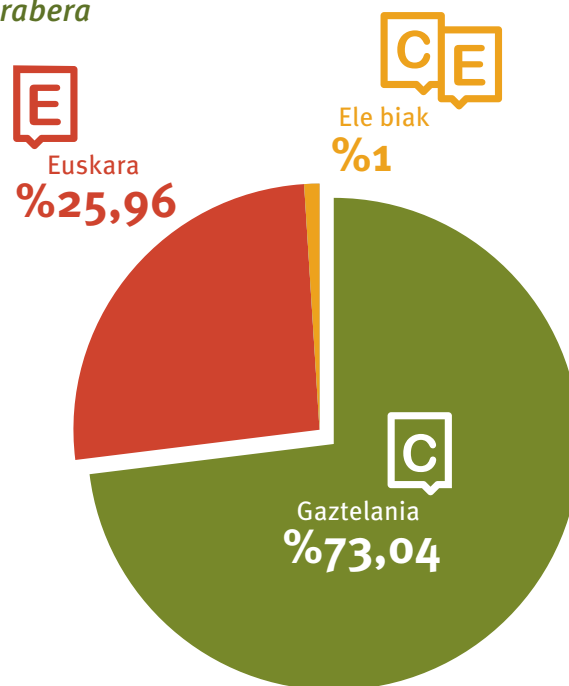
Kexak sexuaren eta arloaren arabera banakatzean, ondorioztatzen da emakumeek batez ere arlo hauekin lotutako arazoetan eskatzen dutela Arartekoaren esku-hartzea: adinekoen eta mendekotasun-egoeran dauden pertsonak, hezkuntza, herri-administrazioen zerbitzuko langileak, haur eta nerabeak eta etxebizitza.

Kexa idazteko erabilitako hizkuntza

Gaur egun gaztelania da kexak idazteko gehien erabiltzen den hizkuntza. Euskaraz eta bi hizkuntzetan aurkeztutakoek gorakada nabarmena izan dute. Halere, Arartekoaren erakundearen herritarrei bi hizkuntza ofizialetan arreta emateko gai diren pertsonak daude. 2023an, lehenbiziko aldiz, izapidetutako kexa idatzien %26 gutxi gorabehera euskaraz egin dira.

Ararteko erakundeak erreklamazioak herritarrek aukeratutako hizkuntzan izapidetzen ditu, irizpide modura. Arartekoa kexa eragindako administrazioekin harremanetan jartzean, eta ofiziozko espedienteren bat abiatzen duenean, komunikazioa EAEko bi hizkuntza ofizialetan egiten da.

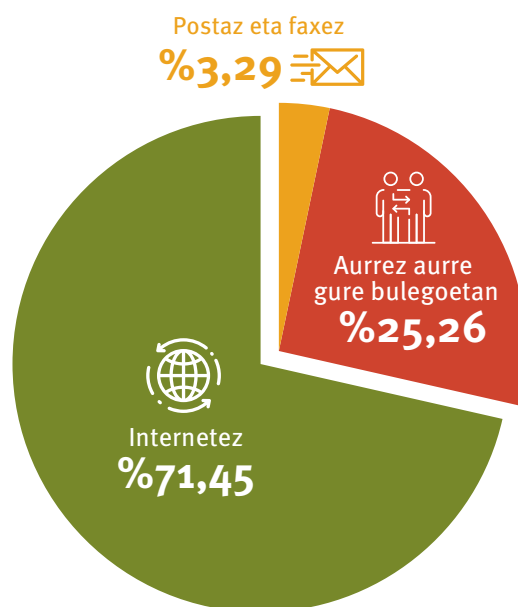
12. grafikoa.
Kexen banaketa, erabilitako hizkuntzaren arabera

Kexak egiteko era

2023an gora egin du herritarren kexak bitarteko elektronikoz jasotzeko aurreko urteetako joerak (%71tik gora), baina %25era jaitsi da herritarrek artatzeko bulegoetan aurrez aurre egin diren kopurua, eta oso gutxi dira postaz bidalitakoak.

13. grafikoa.
Kexen banaketa, herritarrek erabili duten bidearen arabera

10. Erabiltzaileen iritzia

10.1. Erabiltzaileei egindako inkestaren emaitzak

Duela zenbait urte, herritarrengana hurbiltzeko bidea hasi genuen, esku hartzeko eskatu diguten pertsonen iritzia jakiteko. Erakundearen jardunbidean ahulguneak zeintzuk diren jakitea eta eskaintzen dugun zerbitzua hobetzen saiatzea ditugu helburu.

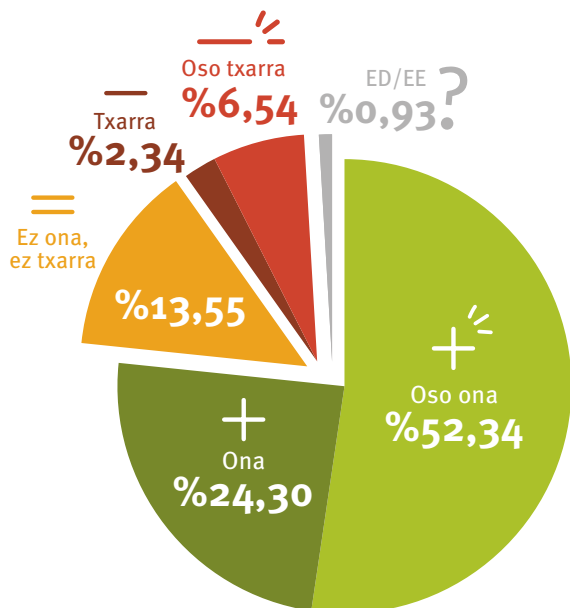
Horregatik, kexa-espeditate baten izapideak amaitzen ditugunean, kexagileari galdera-sorta bat bidaltzen diogu, nahi izanez gero eta izena ipini barik, galdera batzuei erantzuteko eskatuz, emandako zerbitzuaren gainean egiten duen balorazioa jakiteko.

Emaitzak balioztatzean, garrantzitsua da honako hau kontuan hartzea: 2023an zenbait kexaren biderapen-lana amaitu da; kexa horien artean, gutxi gorabehera %53tan uste izan da eragindako administrazioak jarduera okerreren bat burutu zuela.

Herritarrek Arartekoaren esku-hartzeaz 2023an egin duten balorazioa oso ontzat jo behar da. Horixe ondoirozta daiteke Arartekoaren zerbitzuak erabili dituzten pertsonetatik galdera-sortari erantzun diotenen erantzunetatik.

14. grafikoa.

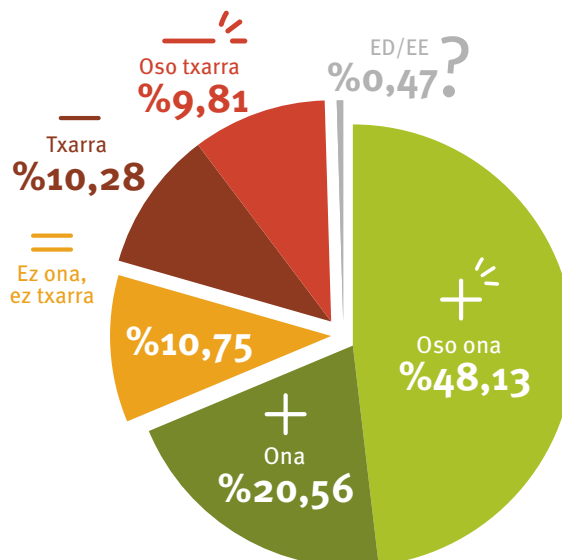
Nolakoa iruditu zaizu Ararteko erakundeko langileek eman dizuten arreta (laguntzeko prest egotea, tratua, enpatia...)?

Arartekoak egiten duen zerbitzuari buruzko balorazio onaren adierazgarriak nabarmenena da kexagileen ia %77k ontzat edo oso ontzat jo duela jasotako arreta.

15. grafikoa.

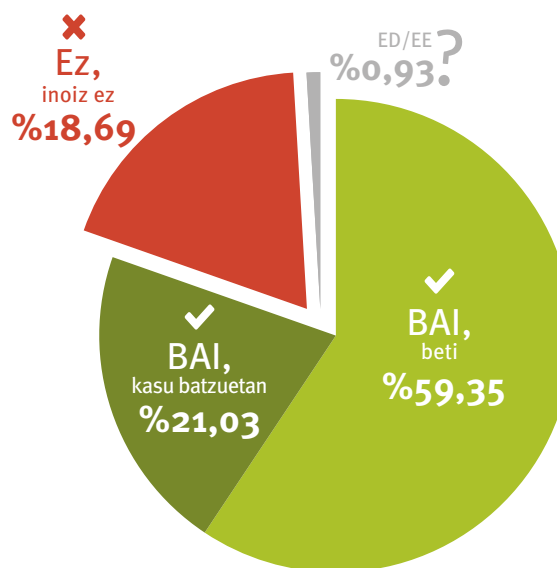
Oro har, nolakoa iruditu zaizu Arartekoaren lana? (Azaldu duen interesa, laguntzeko prest egotea, egindako gestioak...)

Hau da, galdera-sortari erantzun dioten pertsonetatik ia %70k oso ontzat edo ontzat jo dute Arartekoaren esku-hartzea.

16. grafikoa.

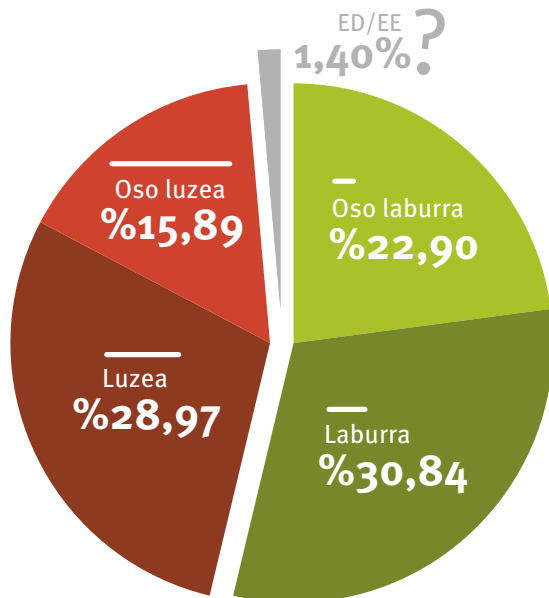
Administrazioarekin arazoak dituen norbaiti Arartekora joateko gomendatuko zenioke?

Beraz, kasuetatik %80k baino gehiagok Arartekora jotzea gomendatuko litzateke, administrazioarekin arazorik edukiz gero.

17. grafikoa.

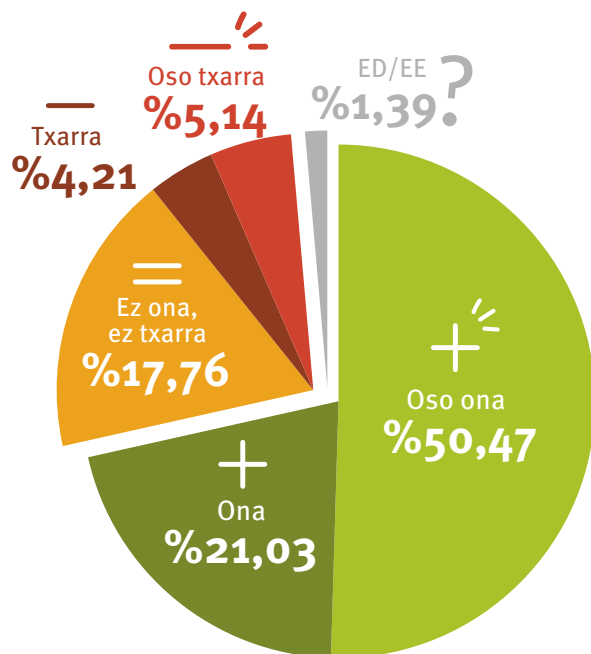
Nolakoa iruditu zaizu kexa egin zenuenetik tramitazioa bukatu arteko denbora?

Erantzuna jasotzeko denborari dagokionez, ia %54k uste dute denbora laburra edo oso laburra izan dela.

18. grafikoa.

Nolakoa iruditzen zaizu Ararteko erakundeko pertsonen profesionaltasuna?

Inkestari erantzun dioten herritarren %71 baino gehiagok (217 lagunek) uste dute erakundeko langileen profesionaltasun irudia ona edo oso ona dela; beraz, Ararteko erakundearentzako aintzatespena da.

Era berean, azken urte hauetan Arartekoaren funtsezko bi tresnari buruz galdetu dugu: alde batetik, gure web orriaz, funtsezko tresna baita gure zerbitzuez informatzeko eta herritarrekin elkarri eraginez jarduteko (orri hori erabiltzaileen ia %74k baino gehiagok ezagutzen dute); eta bestetik, Arartekoaren zerbitzu-kartaz. Bertan biltzen dira kalitateko konpromiso guztiak eta erabiltzaileek erakundearekiko dituzten eskubideak, baita eskubide horiek baliatzeko modua ere (tresna hori galdera-sortari erantzun diotenen ia %50ek ezagutzen dute).

Beraz, emaitza horiek denek –aurreko urteetako en antzekoak– ondorio hau aterarazten digute: Arartekoaren zuzeneko esku-hartzearekin –bere jardueraren eta giza baliabideen araberakoa– lotutako iritziak aztertzen direnean, oso ontzat jotzen da egindako lana.

Bestelako emaitza lortzen da Ararteko erakundearen erabakitze edo jarduteko ahalmenetik kanpo geratzen diren alderdiez galdetzen denean. Alderdi horiek gehienbat administrazioaren laguntzeko edo ez laguntzeko jarrerarekin dute zerikusia: prozesuaren iraupena (ia %45ek uste dute igarotako denbora laburra edo oso laburra izan dela); datu hori Arartekoan espediente bat izapidetzeko batez besteko denborarekin (60 egun) lotu behar da.

Inkestetan lortzen diren datuez gain (jada azaldu direnak), kexagileek galdera-sortaren ataletako baten bidez bidal diezazkiokete Arartekoari beren iritziak eta iradokizunak.

10.2. Zerbitzu Kartarekin lotutako kexak eta iradokizunak, eta Arartekoak daukan informazioa eskuratzeko eskaerak

2012. urteaz geroztik, Ararteko erakundeak herritarrei eskaintzen dizkien zerbitzuen inguruko iradokizunak edo iritziak emateko aukera erraztu da. [Arartekoaren Zerbitzu-kartan](#) aldatzean, Arartekoaren informazio publikoa eskuratzeko eskubidea sartu da, baita ere datu pertsonalak babestearekin lotutako eskubideak baliatzeko aukera.

laz 17 kexa egin ziren zerbitzu-kartaren gainean. Haietatik 14tan desadostasuna agertu zen defentsa-erakundearen zerbitzuren batean emandako arretarekin edo Arartekoak beren kexa-espeditentean emandako ebazpenen edukiarekin, eta 3k zerikusia zuten Arartekoaren web formularioekin eta egoitza elektronikorekin.

Horiek guztiak oso baliagarriak izan dira Arartekoarentzat, izan ere, zenbait kasutan gure zerbitzuak hobetu ahal izan ditugu, Arartekoaren Zerbitzu Kartan ezarritako moduan.

Arartekoak daukan informazio publikoa eskuratzeko eskubidea gauzatzea (Gardentasunari, Informazio Publikoa Eskuratzeari eta Gobernu Onari buruzko Legetik eratorria) indartu egin da 2023an, 39 eskaera egin baitziren. Eskaera horiek berehala kudeatu ziren, legezko modu eta epeetan eskatutako informazioa emanez. Horietako hemezortzi tan norberaren espeditenteko agiriak eskatu zituzten, eta gainerako hogeitan era askotako informazioa galdegin zuten azterlanei, txostenei, ebazpenei eta abarri buruz. Batzuetan, informazio hori jada eskuragarri zegoen Arartekoaren web orrian, publizitate aktiboko elementu gisa.

11. Informatzeko betebeharrak

Lege antolamenduak Ararteko erakundearen modukoei esleitzen dizkien kontrol eginkizunak betetzeko ezinbestekoa da erakunde horien jarduera esparruetan sartzen diren herri administrazioen laguntza. Izan ere, administrazio horiek espeditentean ebazpen oinarritua lortzeko behar den informazio guztia eman behar dute eta, gainera, ezarritako epeetan egin behar dute hori, ikerketa- eta kontrol-lanek gutxieneko eragingarritasuna izan dezaten.

Errealitate horretaz jabetuta, Ararteko erakundeak sortu eta araupetzen duen otsailaren 27ko 3/1985 Legeak, 23. artikuluan, bere kontrolpean jarritako herri administrazioen betebeharrak hori espresuki aipatzen du, administrazio horiei eskatzen zaizkien datu, dokumentu, txosten eta argitasun guztiak lehentasunez eta premiaz aurkeztu behar dutela dioenean. Era berean, 26. artikuluan adierazten du informazioak, espeditenteak edota bestelako datuak bidaltzeko eskatzen zaienean, erakundeak eskatutakoari erantzun dakion epe bat ezarri beharko duela. Betebeharrak hori sendotzeko, lege berberak dio, 24.2 artikuluan, herri Administrazioaren zerbitzura ari den edozein organismo, funtzionario, zuzendari edo pertsona Arartekoaren ikerketa lanaren aurrean jarrera ezkorra edo oztopatzailea erakusten tematzekotan, txosten berezia egin ahal izango da, urteko txostenean dagokion atalean aipatzeaz gain.

Hain zuzen ere, urteko txosten honetan atal hau sartzearen helburua da Eusko Legebiltzarrak eta, era berean, iritzi publiko orokorrak jakitea zein izan diren erakundearekin lankidetzan jarduteko arreta eta gogo berezia eskaini dituzten administrazio eta organismoak, baita lankidetzara hori ukatu edo atzeratzeagatik herritarrek azaldutako kexak dagokien epean konpontzeko ezintasuna eragin dutenak ere.

Komeni da azpimarratzea lankidetzan aritu beharra gogoratzeko funtzioa zuzentzeko egiten dela, administrazioen kudeaketan eragina duten aldagaiak kontuan hartuta, eta kexa bat azaldu duen pertsonari erantzun eraginkor eta azkarra emateko ageriko helburuarekin. 2023. urtean, nolabaiteko normaltasunez aritu gara lankidetzan informazioa eskatu diegun administrazioekin, salbuespenak salbuespen. Dena den, azpimarratu beharra daukagu, tamalez, zenbaitetan arduragabekeria nabarmena jartzen dela agerian, eta jarrera horrek begirune gutxi erakusten duela erakunde honen ikuskaritza-lanarekiko eta, hortaz, kexagileen eskubideekiko. Izatez, Arartekoak kezkatuta ikusi du pixkanaka motelduz joan dela (modu deigarriagoan) iaz) kexa-espeditentetako informazio-eskaerei eta ondorengo oroigarriari erantzuteko epea. Hori arintzen saiatzeko, 2023ko bukaeraz geroztik hainbat neurri jarri ditu abian, besteak beste, egindako errekerimenduen arazoizko epean erantzun ez zieten administrazioei ohartarazpen ugari bidaltzea.

Jarraian erantsitako zerrendetan agertzen dira, alde batetik, 2023. urtean lankidetzan aritzeko prest egon diren administrazio edo beste erakunde batzuei buruzko datuak (1). Horregatik, ez da beharrezkoa izan horiei errekerimendurik egitea.

Era berean, beste alde batetik, 2023. urtean errekerimenduak bidali behar izan zaizkien administrazio eta erakundeen gaineko datuak jaso dira (2).

Azkenik, 2023an barrena egin diren ohartarazpenen (3) datuak ematen dira.

11.1. 2023an kexak izanda ere, errekerimendurik jaso ez duten administrazioak eta bestelako organismoak

Zerrenda honetan jaso dira errekerimendurik egin behar izan gabe, ebatzi ahal izateko 2023. urtean gutxienez informazio-eskaera bat eragin duten **administrazio** eta bestelako **organismo** guztietan izapidetutako espedienteak. Sailak zehazki azaltzen dira EAEko administrazio orokorraren eta foru aldundien kasuan. Beraz, adierazi bezala, ardura eta **arreta bereziena eskainiz lankidetzan jardun duten administrazioak eta erakundeak dira.**

A) Eusko Jaurlaritza

Saila	Kop.
Kultura eta Hizkuntza Politika	2
EITB	5
Ekonomiaren Garapena, Jasangarritasuna eta Ingurumena	22
Gobernantza Publikoa eta Autogobernua	3
Turismoa, Merkataritza eta Kontsumoa	
Kontsumobide	2
Lurralde Antolamendua, Etxebizitza eta Garraioak	
Euskal Trenbide Sarea	5

B) Foru aldundiak*

ARABAKO FORU ALDUNDIA	Esp. kop.
Ogasun, Finantza eta Aurrekontuak	4
Nekazaritza	1
Kultura eta Kirola	1
Ekonomia Garapena eta Berrikuntza	1
Bide Azpiegiturak eta Mugikortasuna	1

BIZKAIKO FORU ALDUNDIA	Esp. kop.
Herri Administrazioa eta Erakunde Harremanak	5
Azpiegiturarako eta Lurralde Garapena	3
Enplegua, Gizarte Kohesioa eta Berdintasuna	1
Ekonomia Sustapena	1
Garraioak, Mugikortasuna eta Turismoa	1
Garraioak eta Mugikortasun Jasangarria Sustapena	1

GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIA	Esp. kop.
Gobernantza	3
Ingurumena eta Obra Hidraulikoak	2
Ekonomia Sustapena, Turismo eta Landa Ingurunea	2
Ogasuna eta Finantzak	1
Mugikortasuna, Turismoa eta Lurralde Antolaketa	1

* Sail batzuk bikoiztuta daudela dirudi, Foru Aldundiek 2023-2027 legegintzaldirako onartutako sailen antolaketa berriaren ondorioz

C) Udalak eta administrazio batzarrak

Arabako Lurralde Historikoa

ARABAKO UDALAK	Esp. kop.
Agurain / Salvatierra	1
Amurrio	1
Armiñón	1
Arraia-Maeztu	1
Arratzua-Ubarrundia	2
Artziniega	2
Elciego	3
Kuartango	1
Lapuebla de Labarca	2
Laudio / Llodio	1
Legutio	1
Okondo	4
Yécora	1
Zuia	1

ARABAKO ADMINISTRAZIO BATZARRAK	Esp. kop.
Markina	1
Maturana	1

Bizkaiko Lurralde Historikoa

BIZKAIKO UDALAK	Esp. kop.
Arrigorriaga	1
Bakio	1
Basauri	4
Berango	1
Busturia	1
Derio	1
Dima	1

BIZKAIKO UDALAK	Esp. kop.
Elorrio	1
Erandio	5
Fruiz	2
Getxo	17
Gordexola	2
Güeñes	2
Larrabetzu	1
Leioa	5
Markina-Xemein	1
Mungia	4
Zaldibar	1
Zalla	2
Zaratamo	1
Zeberio	1

Gipuzkoako Lurralde Historikoa

GIPUZKOAKO UDALAK	Esp. kop.
Andoain	2
Arrasate / Mondragón	4
Astigarraga	2
Azpeitia	1
Bergara	3
Elgoibar	2
Errenteria	1
Getaria	1
Itsasondo	1
Lezo	2
Mendaro	2
Segura	1
Zarautz	2
Zerain	1

D) Beste erakunde publiko batzuk

	Esp. kop.
Euskal Herriko Unibertsitatea	4
Gipuzkoako Garraioaren Lurralde Agintaritza	1
Gipuzkoa eta Arabako Finken Administrazioaren Lurralde Elkargoa	1
Bizkaiko Garraio Patzuergoa	1
Bizkaiko Auzitegiaren Prokuradoreen Elkargo Ohoretsua	1
Durango Merinaldearen Mankomunitatea	1
Uribe Kostako Zerbitzu Mankomunitatea	1
Metro Bilbao	1
Txingudiko Zerbitzuak	1

11.2. Kexak direla-eta, 2023an errekerimenduren bat jaso duten administrazioak eta bestelako organismoak

Zerrenda honetan jaso dira ebatzi ahal izateko gutxienez informazio-eskaera bat eta **errekerimendu bat** egitea eragin duten **administrazio** eta bestelako **organismo** guztietan izapidetutako espedienteak, **sailen arabera**, EAEko administrazio orokorraren eta foru administrazioen kasuan. Zerrendak honako ezaugarriak ditu:

- **(1)** Zenbat espedientetan egin den 2023. urtean informazio eskariren bat.
- **(2)** 2023an informazioa eskatu deneko espediente-tatik zenbatetan egin den errekerimendua.
- **(3)** Errekerimendua egin zaien espedienteen ehuneko, 2023an informazio eskaririk egin zaieneko guztirako espedienteen aldean.

A) Eusko Jaurlaritza

	(1)	(2)	(3)
Saila			
Hezkuntza	230	27	11,74
Gobernantza Publikoa eta Autogobernua	13	1	7,69
Berdintasuna, Justizia eta Gizarte Politikak	34	9	26,47
Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraioak	84	23	27,38
Osasuna	30	7	23,33
Osakidetza	95	20	21,05
Segurtasuna	19	8	42,10
Lana eta Enplegua	211	207	98,10

B) Foru aldundiak*

	(1)	(2)	(3)
ARABAKO FORU ALDUNDIA	?	?	%
Gizarte Politikak	25	5	20
Jasangarritasuna, Nekazaritza eta Natura Ingurune	2	1	50

	(1)	(2)	(3)
BIZKAIKO FORU ALDUNDIA	?	?	%
Gizarte Ekintza	33	4	12,12
Ogasuna eta Finantzak	7	1	14,28

	(1)	(2)	(3)
GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIA	?	?	%
Zaintetak eta Gizarte Politikak	6	1	16,66
Lurralde Oreka Berdea	1	1	100
Bide Azpiegiturak	9	5	55,56
Gizarte Politikak	3	2	66,67

*Sail batzuk bikoiztuta daudela dirudi, Foru Aldundiek 2023-2027 legegintzaldirako onartutako sailen antolaketa berriaren ondorioz

C) Udalak eta administrazio batzarrak

Arabako Lurralde Historikoa

	(1)	(2)	(3)
ARABAKO UDALAK	?	?	%
Alegría – Dulantzi	1	1	100
Lagrán	2	1	50
Laguardia	4	1	20
Vitoria-Gasteiz	36	25	69,44

	(1)	(2)	(3)
ARABAKO ADMINISTRAZIO BATZARRAK	?	?	%
Páganos	1	1	100

Bizkaiko Lurralde Historikoa

	(1)	(2)	(3)
BIZKAIKO UDALAK	?	?	%
Abadiño	3	1	33,33
Abanto y Ciérvana – Abanto Zierbena	6	2	33,33
Amorebieta-Etxano	2	1	50
Arratzu	1	1	100
Artzentales	1	1	100
Atxondo	3	3	100
Barakaldo	14	7	50
Bilbao	87	1	1,15
Ermua	2	1	50
Galdakao	5	1	20
Galdames	1	1	100
Gamiz-Fika	6	4	66,66
Gernika-Lumo	2	1	50
Gorliz	3	1	33,33
Lemoiz	3	1	33,33
Mundaka	1	1	100
Ondarroa	2	2	100
Orozko	1	1	100
Plentzia	2	1	50
Portugalete	5	2	40
Santurtzi	7	2	28,57
Sestao	3	2	66,66
Sondika	1	1	100
Sopela	6	2	33,33
Sopuerta	5	5	100
Urduliz	2	1	50
Valle de Trápaga - Trapagaran	9	4	44,44
Zamudio	2	2	100
Zeanuri	1	1	100

Gipuzkoako Lurralde Historikoa

	(1)	(2)	(3)
GIPUZKOAKO UDALAK	i	?	%
Aia	1	1	100
Albiztur	1	1	100
Aretxabaleta	2	1	50
Azkoitia	3	1	33,33
Beasain	2	1	50
Deba	4	2	50
Donostia / San Sebastián	43	26	60,46
Eibar	3	1	33,33
Hernani	4	3	75
Hondarribia	6	2	33,33
Irun	8	2	25
Lasarte-Oria	3	1	33,33
Ordizia	1	1	100
Pasaia	4	1	25
Tolosa	3	1	33,33
Usurbil	4	1	25
Villabona	2	1	50
Zizurkil	1	1	100
Zumarraga	1	1	100

D) Beste erakunde publiko batzuk

	(1)	(2)	(3)
	i	?	%
Bilbao Bizkaia Ur Patzuergoa	7	4	57,14
Mungialde. Gizarte Zerbitzuen Mankomunitatea	1	1	100
EEE – Energiaren Euskal Erakundea	12	7	58,33
Gipuzkoako Urak	5	1	20
Haurreskolak	12	6	50
Lea Artibai Aankomunazkoa	1	1	100
Loatzo Udalen Mankomunitatea	1	1	100
URA – Uraren Euskal Agentzia	4	1	25
URBIDE, Arabako Ur Patzuergoa	1	1	100

11.3. Arartekoak 2023. urtean egindako ohartarazpenen zerrenda

Joan den urtean, erakunde honek guztira 30 ohartarazpen egin behar izan ditu, batez ere udal arduradun batzuei eta Eusko Jaurlaritzako sail bati zuzendutakoak.

Txosten honen prestakuntza itxeko garaian, ohartarazpen guztiei erantzun zaie.

A) Eusko Jaurlaritza

SAILA	KARGUA	TITULARRA	ERREFERENTZIA (ESP. ZENB.)	AZALPENA (KEXA ERAGIN DUEN GAIA)	OHARTARAZPENAREN DATA	EGOERA
Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraioak	Sailburua	Iñaki Arriola	2047/2022	Zarata- eta bizikidetzarazoak auzoan. Alokabide	2023/01/16	Jasota
			2065/2022	Zuzkidura-bizitokia erabiltzeko lagapen-kontratua amaitzea	2023/02/09	Jasota
			1243/2023	Administrazioaren isiltasuna	2023/10/10	Jasota

B) Foru aldundiak

- Arabako Foru Aldundia

UDALA	KARGUA	TITULARRA	ERREFERENTZIA (ESP. ZENB.)	AZALPENA (KEXA ERAGIN DUEN GAIA)	OHARTARAZ- PENAREN DATA	EGOERA
Jasangarritasuna, Nekazaritza eta Natura Ingurune	Foru Diputatu	Amaia Barredo	329/2023	Administrazioaren isiltasuna	2023/09/12	Jasota

C) Udalak eta administrazio batzarrak

- Arabako Lurralde Historikoa

UDALA	KARGUA	TITULARRA	ERREFERENTZIA (ESP. ZENB.)	AZALPENA (KEXA ERAGIN DUEN GAIA)	OHARTARAZ- PENAREN DATA	EGOERA
Vitoria-Gasteiz	Alkatea	Gorka Urtaran	1736/2022	Udalaren hirigintza- betebeharrak lurzati baten kontserbazioari eta segurtasunari dagokionez	2023/01/16	Jasota
			1910/2022	Ohiko etxebizitzatik bota ondoren bizitokirik ez izatea	2023/01/16	Jasota
			1283/2023	Zamalanetarako gunean aparkatzeagatik ezarritako zehapena, haizetakoan desgaitasuna duten pertsontzako aparkatzeko txartela ikusteko moduan utzita	2023/10/17	Jasota

ADMINISTRAZIO BATZARRAK	KARGUA	TITULARRA	ERREFERENTZIA (ESP. ZENB.)	AZALPENA (KEXA ERAGIN DUEN GAIA)	OHARTARAZ- PENAREN DATA	EGOERA
Párganos	Presidentea	Pedro María Rodríguez	2335/2020	Partikular batek udal-bide publiko baten zati bat okupatzen duenean ez jardutea	2023/09/04	Jasota

- Bizkaiko Lurralde Historikoa

UDALA	KARGUA	TITULARRA	ERREFERENTZIA (ESP. ZENB.)	AZALPENA (KEXA ERAGIN DUEN GAIA)	OHARTARAZ- PENAREN DATA	EGOERA
Erandio	Alkatea	Aitziber Oliban	71/2020	Premiamendu-espeditentea, zabor-tasa gisa	2023/03/07	Jasota
Getxo	Alkatea	Amaia Agirre	1123/2022	Obra txikiko lizentzia lortzeko ezintasuna	2023/01/16	Jasota
			1468/2022	Administrazioaren isiltasuna	2023/02/08	Jasota
Meñaka	Alkatea	Aitor Ugarte	1082/2022	Administrazioaren isiltasuna	2023/04/13	Jasota
Ondarroa	Alkatea	Urtza Alkorta	1306/2021	Balio justuaren espeditentea hasteko eskaera ukatzea	2023/03/21	Jasota
			916/2023	Administrazioaren isiltasuna	12023/12/12	Jasota
Plentzia	Alkatea	Elixabete Uribarri	960/2022	Aparkalekua gaizki erabiltzea	2023/04/12	Jasota
			1249/2022	Administrazioaren isiltasuna	2023/01/09	Jasota
			1947/2022	Administrazioaren isiltasuna	2023/04/13	Jasota
Sestao	Alkatea	Ainhoa Basabe	1293/2022	Administrazioaren isiltasuna	2023/04/13	Jasota
			2190/2022	Herritarren Partaidetzarako Araudia betetzearekin ados ez egotea	2023/04/04	Jasota
Sopuerta	Alkatea	Unai Antón	534/2022	Txerriki 2022 azokan parte hartzeko oinarrien publizitaterik ez egitea eta oinarri horiek legezotasunera ez egokitzea	2023/05/10	Jasota
Valle de Trápaga – Trapagaran	Alkatea	Xabier Cuéllar	449/2023	Administrazioaren isiltasuna	05/10/2023	Jasota

- Gipuzkoako Lurralde Historikoa

UDALA	KARGUA	TITULARRA	ERREFERENTZIA (ESP. ZENB.)	AZALPENA (KEXA ERAGIN DUEN GAIA)	OHARTARAZ- PENAREN DATA	EGOERA
Deba	Alkatea	Gilen García	1525/2022	Administrazioak ez esku-hartzea gazteen lokalen jardueraren ingurumen-kontrola bermatzeko	2023/01/09	Jasota
			1531/2022	Administrazioak ez esku-hartzea gazteen lokalen jardueraren ingurumen-kontrola bermatzeko	2023/01/05	Jasota
			1783/2022	Administrazioaren isiltasuna	2023/01/31	Jasota
Donostia / San Sebastián	Alkatea	Eneko Goia	1991/2021	Administrazioaren isiltasuna	2023/01/10	Jasota
			415/2022	Administrazioaren isiltasuna	2023/01/10	Jasota
			517/2023	Administrazioaren isiltasuna	2023/12/12	Jasota
			1234/2023	Autokarabanarako egoiliarren TAO bereizgarria emateari uko egitea	2023/12/22	Jasota
Lasarte-Oria	Alkatea	Agustín Valdivia	428/2023	Zebra-bide bat jartzeko eskaeraren aurrean ez jardutea	2023/11/07	Jasota

D) Beste erakunde publiko batzuk

KARGUA	TITULARRA	ERREFERENTZIA (ESP. ZENB.)	AZALPENA (KEXA ERAGIN DUEN GAIA)	OHARTARAZ- PENAREN DATA	EGOERA
Loatzo Udalen Mankomunitatea		1237/2023	Mankomunitate horretako udalerr batean erroldatuta ez dagoenari musika-eskoletara sartzen ez uztea	2023/11/07	Jasota

ararteko

Herriaren Defendatzailea
Defensoría del Pueblo

www.ararteko.eus